

UTRIP OBČINE
LUKOVICA

Rokovnjak

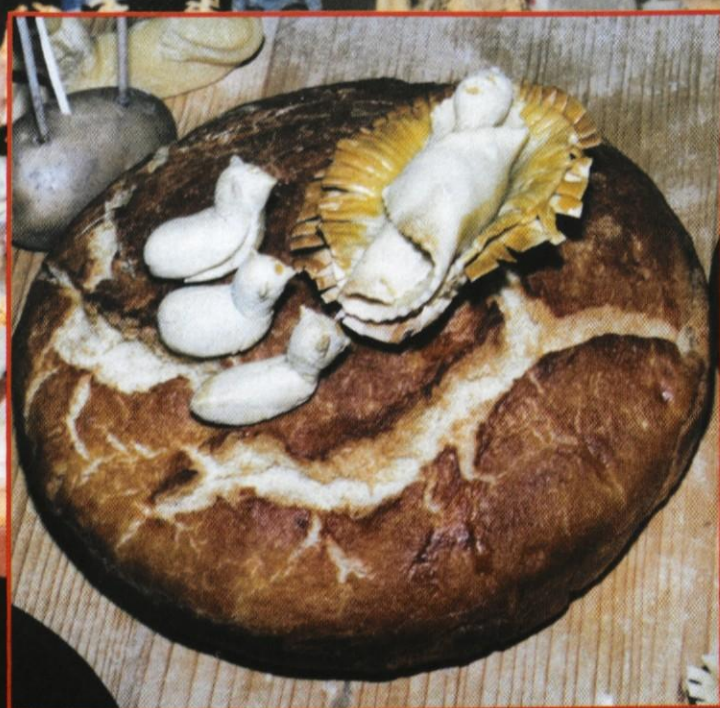
INFORMATIVNO
ZABAVNI
ČASOPIS

Letnik 1 - št. 3
november (listopad) 1999
IZDAJA OBČINA LUKOVICA v nakladi 1550 izvodov.

RAZSTAVA BOŽIČNIH
KRUHKOV V KRAŠNJI

MIKLAVŽEVANJE V
VRTCU V LUKOVICI

Priprave na praznike
se pričenjajo

Spoštovani!

Vedno znova si želim, da bi v uvodniku lahko zapisal, da ste resnično sprejeli Rokovnjača za svojega, ob tem pa pozabljam, da je pred nami šele tretja številka. Nekateri med nami je prehitela in niso uspeli oddati člankov pravočasno, tako vsaj mislim, kajti člankov je precej manj, kot sem pričakoval. Pa nič zato! Bomo pa objavili tiste, ki že nekaj časa čakajo na objavo. Ob tem pa moram pojasniti še neki Neži, da uredniški odbor ne dovoli objave njenega članka, ker ni podpisana, odnosno podatkov o avtorju. Uredniški odbor zagotavlja, da bo objavil prispevke tudi pod psevdonimom, vendar mora imeti podatke o avtorju tudi zato, da lahko morebitne nejasnosti v članku z njim razjasnim. Tako objavljamo literarne prispevke in tudi prispevek s podpisom »Mama« je te vrste. Očitno si nekateri ne želite s svojim imenom podpreti svoje trditve in mnenja. Uredniški odbor bo zagotavljal tajnost podatkov. Ob tem sporočamo vsem, da smo namestili nabiralnik v prvem nadstropju pred prostori Občine. Tako boste v ta nabiralnik lahko dajali vse prispevke za naš časopis, praznili pa ga bomo le člani uredniškega odbora.

Rubrike Vi vprašujete - župan, svetniki in Občinska uprava odgovarjajo v tej številki žal ni in je tudi ne bo, dokler ni vaših vprašanj.

Prav neverjetno je, da nihče nikogar ne želi nič vprašati, niti tisti ne, ki so rubriko predlagali. Vprašajte torej! Tudi vprašanja oddajte v Rokovnjačev nabiralnik, napišite svoj naslov in pripišite, da posredujemo vaše vprašanje naprej brez imena, v kolikor to želite. Seveda pa morajo vprašanja prihajati pravočasno, da bomo lahko dobili tudi odgovore nanja do petega v mesecu, ko zaključujemo redakcijo. Vse, kar boste poslali po tem datumu, bo objavljeno v naslednji številki. Torej vprašanja do petindvajsetega v mesecu.

Še enkrat naj opozorim vse dopisnike, da morajo za izplačilo honorarjev napisati, ime in priimek, točen naslov, EMŠO, davčno številko, številko banke in številko tekočega ali žiro računa. V kolikor tudi v treh mesecih ne boste dostavili teh podatkov v računovodstvo občine ali uredništvu Rokovnjača, bomo smatrali, da se honorarju odpovedujete.

Še o šalah. Res smo jih nekaj dobili, vendar so večinoma v tujem jeziku, zato čakamo na prevod in duhovitost. Ne želimo si, da bi očetje in matere teh šal potem zahtevali alimente zanje. Za naslednjo številko pa jih le kaj napišite, saj bo praznična in bomo zagotovo našli prostor zanje.

Pišite, kaj se bo dogajalo pri vas v zadnjem mesecu tega tisočletja.

Vsem hvala za prispevke in nasvidenje v praznični številki.

urednik

POJASNILO O UPORABI ZVOČNIH IN SVETLOBNIH SIGNALOV NA GASILSKIH VOZILIH

Na podlagi uredbe, objavljene v Uradnem Listu RS, uporabljajo gasilske enote svetlobne in zvočne signale samo za izvršitev nujnih nalog gašenja in reševanja. Na vajah in drugih vrstah izobraževanja teh signalov ne uporabljajo, razen ko ne gre drugače, uporabijo svetlobno signalizacijo za lastno varnost in varnost drugih udeležencev.

Iz tega je razvidno, da lahko občani na podlagi te uredbe sklepajo, za kakšno vrsto intervencije gre, in naj ne bi prihajalo do nepotrebnega vznemirjenja občanov.

Preizkus delovanja sirene poteka vsako prvo soboto v mesecu ob 12. uri.

GZ Lukovica
Matjaž Markovšek

OBVESTILO GOSTINCEM

V skladu s spremenjenim Pravilnikom o merilih za določitev obratovalnega časa gostinskih obratov in kmetij, na katerih se opravlja gostinska dejavnost (Ur. list RS, št. 78/99) morajo gostinci in kmetje, ki opravljajo gostinsko dejavnost, razpored obratovalnega časa za svoj gostinski obrat ali kmetijo prijaviti pristojnemu organu lokalne skupnosti.

Razpored obratovalnega časa je potrebno prijaviti 15 dni pred:

- začetkom novega koledarskega leta za naslednje koledarsko leto
- začetkom obratovanja gostinskega obrata ali kmetije
- spremembo obratovalnega časa gostinskega obrata ali kmetije

Vsi gostinci in kmetje, ki opravljajo gostinsko dejavnost, dobite obrazce za prijavo razporeda obratovalnega časa na Občini Lukovica, pri ga. Mojci Stoschitzky.

Občinska uprava

OBVESTILO TRGOVCEM

Pravilnik o obratovalnem času prodajaln (Ur. list RS, št. 79/97) določa obveznost trgovcev, da pred začetkom novega koledarskega leta oddajo prijavo urnika obratovalnega časa svojih prodajaln pri pristojnem organu občine, na območju katere je prodajalna.

Obveščamo trgovce, da obrazce za prijavo urnika obratovalnega časa dobijo na Občini Lukovica, pri ga. Mojci Stoschitzky.

Občinska uprava

Vabilo!

Kmetijski zavod Ljubljana tudi v letošnjem letu organizirata tridnevni seminar s področja pridelave zelenjave. Seminar bo predvidoma v Ljubljani 30. novembra, 2. decembra in 7. decembra 1999. Podrobnejše informacije dobite na enotah KSS v Lukovici (tel.: 735-116) in v enoti KSS Komenda (te.: 842-250) ali direktno pri specialisti za zelenjavo (dipl. ing. Ana Ogorelec, te.: 219-387 ob ponedeljkih).

Uredniški odbor: Člani, Maja Smrkolj, Marta Drčar, Monika Mohar, Joško Jakopič, Vinko Jeras, Iztok Obreza, Božo Stupica tehnični urednik, Vili Golob glavni odgovorni urednik
Rokovnjač izhaja v nakladi 1550 izvodov, prejemajo ga vsa gospodinjstva na dom
Naslov: Lukovica 46
1225 Lukovica

6. SEJA OBČINSKEGA SVETA

Kar 21 točk dnevnega reda se je nakopičilo za obravnavo na 6. seji občinskega sveta, ki je potekala 21. oktobra. Najpomembnejša je bila seveda razprava glede začetka graditve otroškega vrtca na Prevojah – Svet je namreč sprejel Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin Dolgoročnega plana Občine Domžale za obdobje 1986–2000, dopolnjenega 1988 in prostorskih sestavin družbenega plana Občine Domžale za obdobje 1986–1990, oboje za območje Občine Lukovica, dopolnjenega 1996, za območje vrtca Lukovica, dopolnitev 1999.

Po vseh uskladitvah pristojnih republiških resorjev in pozitivnem mnenju Vlade RS ter sprejetju omenjenega odloka je tako končno podana pravna podlaga za začetek gradnje.

Največ časa pa je članom Sveta vzela burna razprava glede predlagane spremembe trase avtoceste na območju Blagovice, na AC odseku Vransko–Blagovica (t.i. pobočna varianta). Zaradi geološko geomehanskih raziskav, ki so pokazale slabe geomehanske pogoje za izgradnjo avtoceste na potrjeni trasi, je Družba za državne ceste v skladu z Uredbo v lokacijskem načrtu za avtocesto na odseku Vransko–Blagovica, zaprosila občino za soglasje za novi potek trase na tem območju.

Komisija za spremljanje priprav in gradnjo avtoceste, ki ji že drugi mandat predseduje g. Janez Miklavc, je po proučitvi spremembe trase menila, da mora investitor DARS prvenstveno uskladiti oziroma rešiti v obojestransko korist zahteve krajanov Blagovice, šele nato naj bi občinski svet podal soglasje za takšno spremembo. Krajanji sicer predstaviti ne nasprotujejo, zahtevajo pa ureditev oz. odkup nekaterih objektov, predvidenih za rušenje, izdelavo ureditvenega načrta Blagovice, ki bo vseboval nove lokacije za rušene objekte ter urediti nov dostop do podružnične šole v tem kraju, ki ima dejansko nezavidljiv položaj glede varnosti šolarjev, saj lokalna cesta proti Malemu Jelniku poteka dobesedno med šolo in šolskim igriščem, poleg tega bo v neposredni bližini potekala bodoča avtocesta. Enak problem obstaja tudi pri domačiji Ovca. Ponovno je bil izpostavljen tudi problem glede nemošnih življenjskih pogojev občanov ob izvozu iz lukoviškega kamnoloma. Vsakodnevni prevozi peska pomenijo za te ljudi življenje v

prahu in hrupu. Dan za dnem, tudi ponoči in ob nedeljah. Ker je bila z investitorjem DARS-om že dogovorjena izgradnja nadvoza iz kamnoloma; le-ta naj bi bil končan aprila letos, je občinski svet ponovno postavil zahtevo, da investitor DARS in Občina Lukovica o izpolnitvi vseh zahtev do 20. novembra skleneta pisni dogovor; v nasprotnem primeru bo Svet takoj zasedal na izredni seji. Tudi soglasja za prestavitev trase oz. t.i. pobočno varianto avtoceste na območju Blagovice ne bo podal.

Tudi Javno komunalno podjetje Prodnik d.o.o. iz Domžal oz. njegov pravni prednik Komunalno stanovanjsko podjetje Domžale p.o. ni realiziralo vseh zahtev Občine Lukovica glede poslovanja v letu 1998. Za to leto podjetje še vedno ni sprejelo zaključnega računa, zato tudi plana poslovanja za letošnje leto, ki gre sicer že h koncu, ni. Glavni razlog, da občinski svet Občine Lukovica ni potrdil zaključnega računa oziroma poročila o poslovanju, je neutemeljeno negativno poslovanje na javnem delu na območju naše občine. Kljub temu, da je KSP Domžale p.o. vse od 1. 1993 rezultate poslovanja vodilo ločeno za Javno komunalno podjetje Prodnik d.o.o. in Gradbeno stanovanjsko podjetje Grasto d.o.o., ki sta nastali iz nekdanjega enovitega podjetja, sta ti dve novonastali pravni osebi dejansko začeli poslovati ločeno šele z vpisom v sodni register, to pa pomeni s 1. 1. 1999. Komunalno stanovanjsko podjetje Domžale p.o. je v pravnem prometu do tega dne nastopalo kot enovito podjetje KSP Domžale p.o. in je tudi uporabljalo žig te pravne osebe. Tudi premoženje tega podjetja je bilo med njuni pravni naslednici podjetju Grasto in Prodnik, razdeljeno šele z 31. 12. 1998. Občinski svet torej meni, da izguba glede na to, da je podjetje resnično začelo »živeti ločeno« šele s 1. januarjem letos, ne more biti prikazana zgolj na območju Občine Lukovica, saj se glede na navedeno lahko pokriva tudi iz »pozitivnega tržnega« dela.

V drugi obravnavi sta bila sprejeta tudi dva odloka: Odlok o občinskih cestah in Odlok o razglasitvi Marijinega znamenja v Lukovici za kulturni spomenik. Prvi določa občinske ceste in postopek njihove kategorizacije na območju občine, njihovo upravljanje, graditev, vzdrževanje in varstvo ter inšpekcijsko nadzorstvo nad njimi. Drugi odlok pa je pomemben zaradi ohranjanja zgodovinskih in kulturnih spomenikov, med katere nedvomno sodi tudi to znamenje.

Sprejet je bil tudi sklep o soglasju za ustanovitev skupnega inšpekcijskega organa z občinami Domžale, Moravče, Trzin, Mengeš, Kamnik, Komenda in Lukovica. Ker je bil dosednji nadzor nad izvajanjem občinskih predpisov prepuščen državnim inšpektorjem, je bil večinoma neučinkovit zaradi njihovega prevelikega obsega dela. Tako bo skupni inšpekcijski organ, če bo seveda res zaživel, učinkovitejši in racionalnejši. Zakon o lokalni samoupravi namreč za več občin predvideva ustanovitev medobčinskega organa, saj za posamezne manjše občine samostojna inšpekcija ni racionalna. Pristojnost tega organa bo predvsem skrb za izvajanje sprejetih občinskih predpisov, zlasti na komunalno cestnem področju ter varovanju okolja, kjer se pojavlja največ problemov.

Poleg naštetih sklepov oziroma odločitev je Svet obravnaval in sprejel še naslednje akte:

- Stališča do predlogov in priporočil iz javne razgrnitve in javne obravnave Odloka o zazidalnem načrtu P Š 7 Šentvid pri Lukovici
- Program priprave Sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin dolgoročnega plana občine Domžale za obdobje 1986–2000, dopolnitev 1988 in prostorskih sestavin družbenega plana Občine Domžale za obdobje 1986–1990, oboje za območje Občine Lukovica, dopolnitev 1999
- program priprave za zazidalni načrt L 6 v Lukovici
- sklep o soglasju za nakup zemljišča na Prevojah za potrebe občine ter o nakupu kamiona in dodatne opreme za posipanje in pluzenje cestišč
- informacijo o izgradnji Doma upokoencev Vital Senior Domžale – Vir
- sklep o višini najemnin za telovadnico OŠ Janka Kersnika Brdo
- sklep o ukinitvi statusa zemljišča v splošni rabi
- poročilo o delu župana in občinske uprave

Mojca S.

Novi metri asfalta proti Gorenju

JESENSKE INVESTICIJE NA KOMUNALNEM PODROČJU

Tako kot vsako leto tudi letošnji občinski proračun namenja večji kos pogače občanom, ki še nimajo zagotovljenih osnovnih življenjskih dobrin, kot so normalno prevozna in dostopna cesta v višje ležečih vaseh in zaselkih, oskrba s čisto in neoporečno pitno vodo, odvajanje in čiščenje fekalnih voda iz gospodinjstev in podobno.

V zadnji tretjini letošnjega leta se pred nastopom zimskih razmer izvajajo še zadnja dela na izgradnji prometne in komunalne infrastrukture. Trenutno podjetje SCT Ljubljana rekonstruira javno pot na blagovškem območju, in sicer v naselje Gorenje. Asfaltirana cesta bo močno olajšala vsakodnevne migracije domačinov v dolino, na delovna mesta, v šole in trgovine. Načrtuje se tudi ureditev javne poti v Zideh in v Zgornjih Lokah.

Ugodne jesenske vremenske razmere ustrezajo tudi izvajalcem vodo-oskrbnih sistemov. Zato invenzivno potekajo dela na izgradnji vodovodnega omrežja Gradišče-Prešerje in črpališča za vodovodni sistem Zlatenec-Veliki Jelnek. V prvem primeru podjetje Utrip iz Trzina v sodelovanju z občinskim režijskim obratom opravlja zemeljska dela in polaganje vodovodnih cevi, v drugem primeru pa izvajalec GP Križnar iz Imovice dokončuje črpališče.

Letos bo Lukovica bogatejša za en krak kompleksnega kanalizacijskega omrežja komunalno odpadne vode. Na javnem razpisu izbran izvajalec La-

vaco d.o.o. gradi fekalni kanal »B«, ki poteka po zahodni strani naselja preko središča, za Napoleonom in se priključi na obstoječo kanalizacijo pod poslovno stanovanjskim objektom (samopostrežba, bife). Zgradil se bo tudi krak »B 1« do gostilne Bevc.

Investicija izgradnje enotnega kanalizacijskega sistema v Lukovici je zaradi svojega obsega, v fizičnem in finančnem smislu večletna, pa tudi nujna, saj se bo dolgoročno z razvojem centralnih dejavnosti zaradi funkcije občinskega središča pritisk na prostor še povečeval. To je tudi razlog, da se zagotovi varno in zdravo bivanje prebivalcev, urejen videz kraja brez smradu, čistost vodotokov in podtalnice. Vse to bo v končni fazi omogočala priključitev celotnega kanalizacijskega sistema na fekalni kolektor vzdolž glavne ceste in na čistilno napravo v Vrbi.

V ospredju našega zanimanja pa ni le infrastruktura, ampak tudi varovanje in ohranjanje kulturne dediščine. Medtem ko dela na obnovi zahodnega in severnega grajskega pročelja trenutno še potekajo, je akcija rekonstrukcije ostrešja na cerkvi sv. Luka v Spodnjih Praprečah že zaključena. Nova streha prispeva k bistveno lepšemu izgledu tega umetnostno zgodovinskega spomenika državnega pomena. Ob državni finančni pomoči bi lahko še v letošnjem letu izvedli restavriranje in rekonstrukcijo gotskega kamnitega venca, saj so zaradi rekonstrukcije strehe že postavljeni gradbeni odri, ki omogočajo dostop do venca. Z obnovo bomo nadaljevali prihodnje leto, v katerem se načrtuje zamenjava dotrajanih oken.

Oddelek za komunalo

SVETOVNI DAN KMETIC - 15. OKTOBER

SVETOVNI DAN HRANE - 16. OKTOBER

Čeprav smo že v novembru, ko se ob različnih slovesnostih zahvaljujemo za darove materi Zemlji, je prav, da vas spomnimo in opomnimo na dva pomembna svetovna dneva, katera praznuje ves svet. Zavedati se moramo, da ob hiperprodukciji hrane na nekaterih delih sveta na drugi strani čez 800 milijonov ljudi v svetu trpi kronično pomanjkanje hrane. Vsako leto umre zaradi lakote več kot 200 milijonov ljudi, od tega več kot 5 milijonov otrok, mlajših od pet let. 16. oktobra sta FAO/OZN (Organizacija za hrano in kmetijstvo pri Združenih narodih) in WFP (Svetovni program hrane) sprejela quebeško deklaracijo, ki je proglasila 16. oktober za svetovni dan hrane. Za cilj so si izbrali zmanjšati število podhranjenih ljudi na polovično raven iz leta 1996. »Vsi ljudje imajo pravico do zdrave in polnovredne hrane!« se glasi geslo proti lakoti. Ker smo 15. oktobra želeli opozoriti na prispevek kmečkih žena k zagotovitvi hrane in ohranjanju podeželja, je Zveza kmetic Slovenije 15. oktobra na ploščadi pred veleblagovnico Napredek v Domžalah pripravila lično urejeno stojnico s pridelki in izdelki s kmetij. Nekateri predstavnice, članice društev s področja okolice Kamnika in Domžal, Lukovice, Trojan so brezplačno ponujale pridelke kmetij. Vsem mimoidočim so bili na voljo letaki z vsebino o pomenu dela Zveze kmetic Slovenije. Zveza kmetic je prostovoljna, stanovska, nepolitična in nevladna organizacija, ustanovljena l. 1995 v Gornji Radgoni. Zveza danes vključuje 104 društva kmetic s podeželja, kar predstavlja skoraj 20.000 žensk. Zveza kmetic si je z letošnjim geslom: »Ženske si ne moremo privoščiti, da bi odnehale,« s pojavo v vseh javnih in lokalnih medijih o praznovanju Dneva kmetic in postavitvi stojnic v vseh večjih mestih opozorila na to, da se porabniki hrane moramo zavedati pomena pridelave zdrave hrane in ohranjanja podeželja. Nabralo se je malenkost prostovoljnih prispevkov, katerim bodo vse članice društev pridelale svoj delež in omogočile kratke počitnice kateremu od socialno ogroženih kmečkih otrok. V naslednjem letu se bodo kmetice ponovno predstavile, ker se zavedajo svojega poslanstva v družini in širši skupnosti. Kmet ne želi biti ne hlapec Jernej, ne Cankar, ki je mater zatajil, želi le priznanje za svoje delo.

Svetovalka za kmečko družino
in dopolnilne dejavnosti na kmetijah:
dipl. ing. Marta Kos

Zanimanje je bilo veliko (Foto: Kmečki glas, Darinka Šebenik)

Petnajstega in šestnajstega oktobra je dramska skupina Kulturnega društva Janko Kersnik pripravila literarni večer z naslovom Humor v delih Janka Kersnika. Tekste je izbral in pripravil gospod Daniel Potočan, ki je poskrbel tudi za svetlobno in glasbeno opremo in seveda literarni večer tudi režiral. Sklop literarnih večerov o delu in življenju Janka Kersnika, ki ga s prefinjenim občutkom za prostor in čas pripravlja gospod Potočan, bo vsakemu gledalcu, ki bo spremljal vse predstave, dal nova vedenja o Kersniku literatu in njegovem življenju. Bolj se bomo lahko zavedli časa, iz katerega prihajamo in morda tudi zato lahko prispevali več času, v katerega se podajamo.

Otvoritev ceste Bobovnik

Cesta na Bobovnik je na odprtje privabila kar precej krajanov pa župana moravške in lukoviške Občine in župnika Andreja Svete. O pripravi in delu je govoril predsednik Krajevne skupnosti Lukovica gospod Stanislav Smrkolj. Gospod Svete je cesto blagoslovil in jo z molitvijo za varno vožnjo prepustil odprtju županoma obeh občin, ki ju ta cesta povezuje. Oba sta izrazila zadovoljstvo nad dosedanjim sodelovanjem in prepričanjem, da bodo dobrososedski odnosi še naprej prinašali korist obema občinama. Krajanji so vse navzoče bogato pogostili, tako da smo se vsi počutili precej toplo, čeprav je bil dan hladen.

Izkop za električni kabel v Velikem Jelniku

V Velikem Jelniku so krajanji utrdili cestišče v dolžini šesto metrov. Sedaj napeljujejo zemeljski kabel za elektriko. Cesta bo tako pripravljena, da sprejme obljubljeno asfaltno prevleko, s katero bo dano priznanje delavnosti in prizadevnosti krajanom.

ZA VARNEJŠI DOM IN POSLOVNI PROSTOR

V Sloveniji v zadnjih letih narašča število kaznivih dejanj, zlasti vlomov v objekte, kraj, nasilnih ropov. Zato je potrebno pravočasno pomisliti tudi na varnost našega premoženja.

Za vašo lažjo odločitev vam predstavljamo VARNOST MENGEŠ, d.d. družbo za varovanje premoženja, ki že več desetletij uspešno skrbi za vse vrste varovanj na domžalsko-kamniškem območju. V Zbornici RS za zasebno varovanje in organiziranje službe varovanja je čez 240 podjetij in družb, med katerimi predstavlja Varnost Mengeš d.d. pomembno družbo, saj so po ustvarjenem prihodku in številu zaposlenih delavcev med 10 največjimi družbami. Veliko število zaposlenih strokovnih delavcev zagotavlja, da se pokriva tako veliko območje, kot so vse novo ustanovljene občine.

Podjetje s 120 zaposlenimi se nenehno povečuje in zaposluje nove kadre, med katerimi je tudi večje število delavcev naše občine. Družba ima lastni dežurni center za 24-urno spremljanje dogajanja na objektih, ki so tehnično varovani. Fizično varuje preko 40 objektov na našem območju, med njimi Občine Kamnik, Domžale, Mengeš, Trzin, Tosamo, Eto, Svitanit, Alprem, Calcit, Helios... Zaposleni v okviru varnostne službe opravljajo delo varnostnika, receptorja, telefonista ali kombinacijo vseh treh funkcij. Obhodno službo opravljajo za večkratno kontrolo objektov, še posebej v nočnem času, opravljajo za 50 objektov, predvsem za šole in vzgojno-varstvene zavode. V času dopustov redno opravljajo dodatno obhodno službo objektov, ki so tehnično varovani z alarmnimi napravami in teh je prek 200. Poleg podjetij, trgovin in lokalov je vedno več stanovanjskih hiš tehnično varovanih.

Strokovno usposobljeni v Varnosti Mengeš po ogledu objekta svetujejo, izberejo najučinkovitejšo in cenovno najugodnejšo rešitev za osebno zaščito in zaščito premoženja ter izvedejo celotno montažo alarmnih sistemov. Stranka ima potem možnost, da priklopi sistem na njihov dežurni center v Mengšu, ki 24 ur spremlja dogajanja na teh objektih in je v stalni pripravljenosti na sprejem alarmne informacije, popravlja napake »pozabljivosti« zaradi nevklučenih alarmov, odprtih oken, pazijo na izliv vode, na morebitne znake požara, kar je še zlasti učinkovito z montažo protipožarnega sistema, ki takoj zazna dim in znake morebitnega požara. Varnost Mengeš ima tri intervencijske skupine, dnevno in dve nočni, pri svojem delu pa uporabljajo tudi službene pse. Prevažajo tudi denar za naročnike in varujejo večje kulturne, družabne in športne prireditve.

Opravljajo tudi vso servisno dejavnost in zagotavljajo odpravo napak v 24 urah. Poleg montaže alarmnih sistemov v zadnjem času veliko pozornosti namenjajo video nadzoru, njihovi strokovnjaki pa so sposobni dopolnjevati že postavljene alarmne in video sisteme po željah in potrebah uporabnikov.

Zlasti pred dopusti ali daljši odsotnosti se ljudje množično obračajo na Varnost Mengeš, da bi zaščitili svoje premoženje. Takim občanom lahko varujejo objekt obhodno ali omogočajo namestitev alarmnih sistemov.

Zato ne odlašajte! Vsi, ki bi se radi posvetovali, se zglasite osebno ali pokličite na Varnost Mengeš, d.d. – upravo na Pelechovi 15 v Radomljah na tel.: 727-122 int. 42, njihov dežurni center v Mengšu na Slovenski cesti 24, tel.: 737-324. Strokovno vam bodo predlagali rešitev za večjo osebno varnost in varnost vašega premoženja.

Marta Drčar

PO ROKOVNJAŠKI POTI OD PREVOJ DO TROJAN

V meglenem nedeljskem jutru 17. oktobra smo se odpravili na pohod, ki je bil za nekatere pohodnike kar maratonski. Naša pot se je začela pri prevojskih ribnikih in se nadaljevala skozi Prevoje, mimo cerkve Sv. Vida v Šentvidu proti Imovici in naprej po trasi bodoče avtoceste. Radomljo smo prečkali na mostu pri Praprečah in se strumno odpravili ob gozdu do Gradišč, kjer so nas čakali še zadnji člani ekspedicije. Pri koči turističnega društva smo si odtisnili prvi pečat. Pri Sv. Marjeti so posijali prvi sončni žarki, ki so nam zbistrili duha, tako da smo se domenili, da naj bi prehodili pot do Limbarske Gore in nazaj,

kdor pa ne bi zmoget, bi se odpravil do Spodnjih Lok in šel na avtobus. Vzeli smo pot pod noge. Šli smo mimo Jernejevega mlina po dolini Drtiščice, nato pa nas je strma pot vodila proti Prikrnici. Med hojo po gozdnih stezicah smo si pripovedovali razne pripovedi in ob poti nabirali gobe. Strma pot nas je vodila proti Limbarski Gori, ker smo malo postali, se odžejali in dogovorili o nadaljevanju poti. Nekaj jih je odšlo na avtobus v Spodnje Loke, ostalih šest pa naprej proti Golčaju. Po lepi beli cesti, ki vodi z Golčaja, smo se napotili proti Borjam. Strme Njive imajo res pravo ime saj so nas pošteno preznojile. Po grebeni smo se nato podali proti Dolinam pri Trojanah, kjer so nam na domačiji postregli s čajem, ki ga sami nabirajo in sušijo. Naš cilj se je bližal in kmalu so

bile Trojane pred nosom. Pogledali smo nazaj, se prepričali, da smo res na cilju in po kratkem razmisleku ugotovili, da smo nekam lačni oz. da si neizmerno želimo ugrizniti v trojanske krofe. »Kdor bo zadnji, bo jedel samo zelje.«

Na cilju smo si vsi čestitali za uspeh, ki smo ga dosegli. Zadovoljni smo bili tudi, da so se nam (članom krajevnega odbora) pridružili tudi veseli člani PD Blagovica.

Za naslednji mesec načrtujemo, da bomo prehodili še pot od Trojan do Prevoj po severnem delu občine Lukovica in tako prehodili celotno rokovnjaško pot; še več – obhodili bomo celotno občino, tudi bolje spoznali ljudi.

Če hočete spoznati sebe, najprej spoznaj domače.

gorniški pozdrav Danilo Kastelic

TURISTIČNO DRUŠTVO GRADIŠČE

Sobotno jutro, 23. oktobra, se je za vaščane vasi Gradišče začelo povsem drugače kot druga jutra. Čeprav ne najlepše vreme nam to soboto ni moglo odvzeti dobre volje ob odhodu na ogled naših vinorodnih krajev na Primorsko.

Kot vsako leto smo se člani Turističnega društva Gradišče tudi letos odločili, da zaključimo leto z enodnevним izletom, in sicer z obiskom Primorske in njenih zanimivosti.

Že pred sedmo uro zjutraj smo se začeli zbirati na križišču pred staro Mačkovo hišo. Med vožnjo preko Postojne do našega prvega postanka v Kobjeglavi, nam je vodič vedel veliko povedati o krajih, skozi katere smo se peljali. V sloviti pršutarni MIP-a iz Nove Gorice v vasi Kobjeglava smo imeli degustacijo znanega kraškega pršuta ter prav tako edinstvenega vina, ki ga lahko pridelajo na tej zemlji na Krasu, to je kraški teran. Ogledali smo si stari del pršutarne, kjer se meso suši brez pomoči modernih ventilatorjev, ampak samo na suhi kraški burji.

Po ogledu nas je pot vodila do Vipavskega Križa, najstarejšega in najmanjšega mesta v Sloveniji. Tu smo si v kapucinskem samostanu ob razlagi patra ogledali knjižnico s knjigami, ki so bile natisnjene med leti 1510 in 1800. Ponosni pa so še zlasti na prvega slovenskega pridičarja Janeza Svetokriškega, ki je živel v tem samostanu.

Na poti proti Novi Gorici smo se ustavili v gostilni »Sivi Čavni«, kjer nas je pričakala topla malica.

Vožnjo smo nadaljevali do Nove Gorice, kjer smo si ob italijanski meji ogledali cerkev ter grobnico zadnjih francoskih kraljev Burbonov.

S tem ogledom je bil zaključen resni del našega izleta. Odpravili smo se v Goriška Brda, kjer smo si ogledali največjo slovensko vinsko klet v Dobrovi. Ta klet je edina slovenska klet, katere večinski lastniki so pridelovalci grozdja, se pravi tamkajšnji kmetje. Goriška Brda slovijo po zelo kvalitetnih vinih, ki so priznana v vsej Evropi. Nekatera vina smo imeli možnost poskusiti na degustaciji v njihovi kleti.

Dan se je prevesil v večer zato smo se po tem ogledu odpravili v Neblo, kjer smo v tamkajšnji gostilni imeli večerjo, ter zaključek izleta.

Vaščani Gradišče smo tako preživeli zanimiv, poučen dan ter spoznali še en del naše tako raznolike dežele.

TD Gradišče

NAMEN POTUJOČE KNJIŽNICE JE, DA IZPOSODI KNJIGE. ZATO SMO TOLIKO BOLJ VESELI, KO NAM NEKDO PODARI STO KNJIG. GOSPA BARBARA KOMLJENOVIC IZ LUKOVICE JE S PODARITVIJO TOLIKŠNEGA ŠTEVILA NOVIH KNJIG OMOGOČILA NAŠIM BRALCEM VEČJI IZBOR LEPOSLOVNIH DEL. ISKRENO SE JI ZAHVALJUJEMO.

112

POROČILO GASILSKIH ENOT ZA MESEC OKTOBER

2. 10. - Obisk mednarodnega sejma, Zaščita 99, v Kranju

8.-9. 10 - Srečanje društev mladi gasilec osnovnih šol, v Radljah ob Dravi - udeležila se ga je ekipa podružnične šole Blagovica in zasedla 2. mesto

9. 10. - Vaja - gašenje gospodarskega poslopja v Brezovici pri Zlatem Polju - sodelovalo je vseh 5 enot GZ Lukovica ter enota iz Šmartnega.

20. 10. - Začetni dimniški požar v Žirovšah - na srečo brez materialne škode

28. 10. - Obisk v podružnični šoli Blagovica - prikaz raznih aktivnosti, ob mesecu požarne varnosti

29. 10. - Vaja - gašenje v tovarni Helios - zahtevna vaja, v kateri je sodelovalo 37 enot in preko 130 gasilcev.

V oktobru je PGD Blagovica opravila 25 prevozov pitne vode v skupni količini 112500 litrov.

GZ Lukovica
Matjaž Markovšek

POZOR BODOČI JAHAI!

V mesecu decembru pričenjamo s tečajem jahanja z učiteljico, ki se ponaša z izkušnjami v tujini. Cena začetnega tečaja je 20.000 SIT (10 ur), ponujamo pa tudi ure izpopolnjevanje jahanja ter terensko jahanje. Prijave (do 13. 12. 1999) in ostale informacije vsak dan od 14.00 do 21.00 ure na naslov:

Kveder Štefan
Sp. Koseze 2
1225 Lukovica
tel: (061) 735-488

Pričakujemo vas!

TAKO PREPROSTO

Videla sem, kako je sonce na nebu
žarelo
kakor vsemogočna božja roka
in začudila sem se,
zakaj ljudje jočejo.
Ko si mi tisto popoldne,
že skoraj zvečer,
glavo položil v naročje
za boj nemočen -
sem jaz, majhen otrok,
odrasla
tako nepričakovano,
tako preprosto.

Darinka

GOVOR IN UČNI USPEH

Funkcija govora v človekovem razvoju je pomembna tako z vidika oblikovanja človeka kot individua (individualna funkcija govora) kot z vidika vzpostavljanja komunikacije z okolico (družbena funkcija govora).

Pravzaprav lahko rečemo tudi tako, da je govor način obstoja osebnosti v komunikaciji z drugimi.

Z govorom človek izraža svoje misli, opažanja, spoznanja, predstavljanja. Kvaliteta govora je odvisna od količine in kakovosti sprejema podatkov, ki ga otrok dobi neposredno iz okolice, ter od sposobnosti otroka samega, da obvladuje te verbalne podatke.

Lahko torej rečemo, da je govor vzporedni psihični proces mišljenju, ki nas spremlja vse življenje.

Pri učenju govora gre namreč za interakcijo med dozorevanjem in vzgojo, kjer gre za primat komunikacije na relaciji otrok – starši.

Pri tem sporočilu ne gre zanemariti dejstva, da so primarne govorne kode, ki jih otrok osvoji – starševske. Česar se otrok nauči in pridobi v šoli (vrtcu), je le pomoč oziroma nadgradnja družinski govorni vzgoji.

Znanstveni izsledki nas v današnjem času že seznanjajo s prenatalnim (predrojstvenim) sprejemanjem govora naših nerojenih otrok ter neverbalnim govorom telesa, ki pa ga naši že rojeni dojenčki hitro dopolnjujejo tako s primarnim jokom, kot z nasmeškom, mimiko obraza, govorico oči, z rokami, gibi telesa; artikulacijo glasu, ritmom, glasnostjo, naglasom, vokalizacijo, čebljanjem in prvimi besedami.

Včasih je besedna govorica revnejša, takrat jo nadomesti bogatejša telesna govorica.

Govorica telesa nikoli ne laže, besede lahko. Izraz telesa prihaja tako od otrok kot odraslih – spontano; besede so lahko naučene, pretehtane, premišljene ali okorne, težko izgovorjene, včasih ne pridejo »z jezika«.

Za predšolskega otroka so najpomembnejše tiste govorne vzpodbude, ki izvirajo iz domačega okolja, zelo veliko pa k širitvi besednjaka pripomorejo tudi vrtci s svojimi usmerjenimi zaposlitvami.

V predšolskem obdobju otrok razvije že vse vidike govora, tako fonetiko, leksiko, semantiko, morfologijo, sintakso kot tudi besedni zaklad. Pasivno besedišče je v glavnem že skladno z aktivnim besednjakom, ki ga otrok tudi razume.

Vedenjska problematika otrok, ki se poraja v predšolskem in še močneje v šolskem obdobju, v glavnem izvira iz pomanjkljivega govornega izražanja, znanja verbalne komunikacije.

Takšne otroke razjezi dejstvo, da ne znajo povedati tistega, kar želijo, oziroma jih drugi ne razumejo. Tudi pisno izražanje in branje teh otrok je v šolskem obdobju zelo šibko. To pa se pre-

nese na razumevanje pojmov in šolske snovi v celoti, kar pomeni, da otroci s šibkim govornim vzorcem, kateremu se pridružuje tudi nemotiviranost za učenje, zelo težko sledijo šolskemu procesu.

Zato je v predšolskem obdobju tudi smotno popravljati moteno izreko, artikulacijo glasov (ki spada na področje fonetike), vsekakor pa pred koncem jezikovne ali lingvistične faze razvoja govora, do osmega leta starosti.

Na razvoj leksičnega – besednega in semantično-pomensko-pojmovnega bogastva najbolj vplivajo starši, ki otroku veliko berejo, pripovedujejo zgodbe ali pravljice. Občasno se starši lahko poslužujejo tudi bogate in pestre izbire kaset z otroškimi vsebinami, ki nam jih dandanes ponuja trg (z glasbenimi pravljicami, vokalno instrumentalne vsebine, pravljice, zgodbe...). S tem otroku širimo pasivni besedni zaklad, ob katerih otrok spozna besede, njih pomen ter korelacijo med njimi samimi.

Vendar pa se moramo zavedati, da poslušanje kasete ni enakovredno nadomestilo starševskemu branju. Ob branju roditelja je otrok emocionalno naklonjen tako literaturi kot staršu, ki ga navaja na knjižni jezik s prijetnimi, ilustrativnimi in umetniškimi vsebinami.

Če pa se starši z otrokom veliko pogovarjajo, mu s tem poglobljajo bogastvo aktivnega besedišča.

Tudi gramatična raven govora – oblikovanje besed in stavkov – se spontano razvije že v predšolskem obdobju. Ob dobri intelektualni in govorni vzpodbudi v domačem okolju se otroci brez napora in pravil nauče slovnice.

Če teh pozitivnih vzpodbud otroci ne dobijo, se primanjkljaji, motnje branja in pisanja ter učne težave v šolskem obdobju le še bolj poglobljajo in širijo. Otroci v tem primeru potrebujejo strokovno pomoč šolskih svetovalnih delavcev (pedagogov, psihologov), ki delujejo na matičnih šolah. Velikega pomena je sodelovanje staršev teh otrok tako z razrednikom kot tudi s pedagoškim delavcem, ki opravlja korekcije učnih težav, ki so si jih otroci pridobili v času svojega razvoja.

Včasih pa ljubeča in otrokom naklonjena govorna vzgoja le ne obrodi dobrih sadov in otroci imajo učne težave, ki pa niso plod govorne vzgoje, temveč kakšnega drugega področja. Teh težav je torej več različnih vrst, včasih je potrebno korigirati tudi več različnih vzporednih težav ali motenj, ki jih otroci podedujejo ali si jih pridobijo ob rojstvu ali v času svojega razvoja.

Raziskave so pokazale, da je dandanes tako po slovenskih kot tudi po drugih evropskih šolah okoli dvajset odstotkov otrok, ki imajo učne težave.

Učne težave prizadenejo vse otroke, največkrat ponagajajo ravno otrokom z visokimi ali povprečnimi sposobnostmi. Bistvenega pomena je to, da se te motnje lahko odpravijo, vendar le pod strogim nadzorom strokovnih delavcev

na šoli (včasih je potrebno v korekcije povabiti tudi zunanje strokovne sodelavce npr. Svetovalni center za starše, otroke in mladostnike, Zdravstveni dom).

Velikega pomena je že samo zavedanje, da otroci potrebujejo varno in ljubeče družinsko okolje, ki mu ponuja veliko govornih in intelektualnih vzpodbud ter mu vzpodbuja naravno otroško radovednost, ki so se ji starši pripravljali pravilno odzvati in ji biti naklonjeni. Ob tem tudi težave, ki so učne narave, hitreje izzvenijo.

Ob koncu članka bi rada čestitala vsem učencem OŠ Janka Kersnika Brdo (tudi obema podružničnima šolama), ki so redno obiskovali ure pedagoških korekcij, za zelo dobre uspehe (nekateri tudi za nadpovprečne), ki so jih dosegli pri svojem učnem delu s pomočjo naših srečevanj, ki so potekala med urami pouka. CESTITAM!

pedagoginja, Lilijana Gracar

1. Z USTVARJALNO IGRO K SAMOSTOJNOSTI

V človeškem življenju je veliko prelomnih trenutkov. Eden izmed njih je gotovo začetek šolanja. Večina staršev želi svoje otroke nanj pripraviti, da bi jim prehod čimbolj olajšali. Nekateri jih učijo šteti, drugi brati in pisati, tretji prepuščajo vse naključju, vendar mnogi pri tem tudi grešijo. Namesto da bi otroku pomagali, mu delajo težave. Zlasti velja to za tiste starše, ki otroka poučijo narobe, učitelji pa imajo kasneje neprimeren več dela. Otroku nujno potrebuje pripravo na šolo, da ne bi zaostajal za drugimi vrstniki.

Otrok potrebuje ob vstopu v šolo za uspešno delo poznavanje dejstev o predmetih, živi in neživi naravi, ljudeh in odnosih med njimi, o vedenjskih normah itd. Ta znanja so v šoli sistematizirana v učne predmete. Spozna jih tudi iz knjig, na sprehodu, v igri, usmerjenem in kontroliranem gledanju televizije, v razgovorih z vrstniki, starši itd. Predznanje otroku omogoči, da lažje sledi učni snovi in si jo hitreje zapomni. S tem se otroku razvija interes za šolo in učenje, lažje sprejema obveznosti, ki ga čakajo. Otrokov najboljši vzorniki so starši, saj jim najbolj zaupa in jih ima najraje. Posnema njihov govor, gibe, pogosto izraža strah do istih stvari kot starši in se ob vsem tem razvija kot osebnost.

Igra je ena od možnosti za razgovor. Starši in otroci doživijo tu pristen stik. S posameznimi vprašanji jih lahko spodbujamo h govoru in hkrati preverimo, če poznajo predmete, barve, oblike itd. Najrajši imajo igro vlog, ki jo moramo zelo spodbujati. Pri njej otrok sprosti svojo fantazijo. Igrače, ki jih pri tem uporablja, naj ne bodo drage in kup-

ljene. Raje jim ponudimo škatlice, gumbje, barvne nitke in papirčke. Sami nabirimo listke in kamenčke. Upoštevati moramo, da te igrače otroku niso nevarne. Najbolje je, če ima otrok za igranje svoj kotichek. Otroci zelo uživajo, če se starši spomnijo kakšne igrice iz lastnega otroštva. Pomembne so igre, ki zahtevajo koncentracijo in potrpljenje. To so igre reševanja labirintov, sklepanja in načrtovanja. Pri izbiri si lahko pomagamo z zbirkami že objavljenih igrice. Zelo uporabne so didaktične igre, ki se navezujejo na spoznavanje živalskega in rastlinskega sveta, npr. Letni časi. Otrok se lahko igra sam ali z družinskimi člani, zelo pomembno je, da pride v stik z vrstniki, s sosedovimi malčki. Tako se ustvarjajo idealni pogoji za sprejemanje pravil medsebojnih odnosov, kar je za prihodnje šolanje še kako pomembno. Prav tako je važno, da se nauči razpolagati s svojim časom. Ob tem spozna načrtovanje, npr. zave se, da

istočasno ne more gledati televizije in se igrati na dvorišču. Starši ravna jo pametno, če pred otrokom spregovore o pravih družinskega življenja. Otrok ima od tega dvojno korist, spozna se s časovnimi pojmi ter se hkrati usposablja za odločanje o lastnem času in planiranju v svojem življenju.

Vsak otrok je rojen ustvarjalec. Ko mu damo različen material za igranje, ga hkrati spodbujamo, da sam izbira. Po možnosti naj ima otrok lasten pribor za likovno izražanje, od gline za modeliranje do barvnih svinčnikov. Vse omenjene dejavnosti so v zvezi s procesom opismenjevanja. Otrok se nauči rokovanja s priborom, roke postanejo spretnnejše, uskladi se delovanje oči in rok. Primerne tehnike so modeliranje, rezanje, lepljenje, risanje vzorčkov v kvadratke. Pri omenjenih dejavnostih je zelo dobro, da otroku pomagamo, ne sme pa postati preveč odvisen od odraslih. Usmerjati ga moramo v samo-

stojnost, čeprav delo ne bo opravljeno spretno in bo trajalo dalj časa. Otroka moramo navaditi, da začeto delo opravi do konca. S tem se uči načrtovanja, zelo pomembne lastnosti, ki se mu bo obrestovala v šoli pri zastavljenih nalogah. Po končani igri naj vse pripomočke tudi pospravi. Na ta način spozna delo, njegov pomen za življenje, s tem pa zavzema pozitiven odnos do dela. Šolski uspeh je v veliki meri odvisen tudi od zdravja, duševnega ravnotežja, telesne moči in odpornosti organizma. Vse omenjeno je sila pomembno za načrtovano osvajanje znanj, ki jih otrok dobiva v šoli. Zlahka jih bo dosegel, če bo zanje zrel, dobro razpoložen, zainteresiran in potrpežljiv.

V naslednji številki se bomo pogovarjali o pripravi na branje in pisanje pred vstopom v šolo.

Danica Juvan, prof. RAP
na OŠ J. K. Brdo

Turnir nogometa v Zlatem Polju

V Zlatem Polju je bil 28. oktobra zopet nogometni turnir. Poleg domače ekipe sta sodelovali še ekipi Občine Lukovica in Imovice. Zmagali so domačini, tretji pa so bili igralci Imovice. Igralci Občine so pa prav gotovo razočarali, saj so kljub razvejani diplomatski dejavnosti pristali na predzadnjem mestu.

Rekreativci iz Gradišča

V RCU sem tudi srečal nogometaše rekreativce iz Gradišča. Zbirajo se vsak petek in se pridno sproščajo. Njihove tekme so zelo športne, kar je tudi pri rekreativcih prava redkost. Včasih se jih zbere tudi čez dvajset, največkrat pa okoli petnajst.

MLADI TENIŠKI UP

Profesor telesne vzgoje in teniški trener Darjan Trojar že dve leti trenira desetletnega Mikea Urbanija iz Lukovice. Do letošnjega maja je to pomenilo le trening brez pravih potrditev. Maja je prvič sodeloval na tekmovanju in se uvrstil na lestvico dečkov do dvanajst let Teniške zveze Slovenije. Turnirji junija, julija in avgusta pa so pokazali, da naš Mike ni od muh. V štirih mesecih tekmovanja je napredoval za več kot stotrideset mest in je sedaj na 33. mestu slovenske lestvice dečkov do dvanajst let. S

tem hitrim napredovanjem je zbudil pozornost tudi pri drugih strokovnjakih. Neco Nikolič iz Kopra pripravlja enoten program za nadarjene mlade tenisače. Tudi naš Mike bo s svojim trenerjem Trojarjem sodeloval v tej skupini, v kateri bo poleg našega najboljšega dečka Novaka sodeloval tudi Italian Virgile, ki je trenutno najboljši na svetu v tej starostni skupini. Gospod Nikolič, ki je velik teniški strokovnjak, ne obljublja čudežev, zagotavlja pa, da bo naš Mike s trdim delom že čez eno leto med prvimi desetimi v Sloveniji, seveda v svoji starostni skupini.

Mladi, up v elementu

KLEMEN GERČAR DRUGI V SLOVENIJI

8-letni Klemen Gerčar, doma iz vasi Dupeljne, ki je na nadmorski višini 500 m, daleč stran od hrupa magistralne ceste čez občino Lukovica, a zasvojen z vonjem po bencinu in hrupu motokros motorjev, ki so kot nalašč za njegovo hribovito okolico se po njej ne vozi z motorjem, temveč z gorskim kolesom, trenira pa na pravih progah za motokros.

»Ko je bil Klemen star štiri leta in pol, smo šli prvič gledat dirko v motokrosu v Dolenjske Toplice. Že ob prvem stiku z motorji je preizkusil mini kros motor. Od takrat pri hiši ni

bilo miru,« je o Klemenovih začetkih pripovedoval oče Niko. Po dveh mesecih je dobil yamaha Pw 50-avtomatik. S tem prvim motorjem se je preizkušal na prvih pozivnih dirkah. Lani pa je dobil 60-kubični kawasaki. Letos je dopolnil starostno mejo 8 let in prvič vozil na državnem prvenstvu v razredu do 60 ccm podmladek, v katerem vozijo dve vožnji, dolgi 8 minut, plus dva kroga. Tekmuje za Sitar Dunlop Racing iz Kamnika, pri katerem ima veliko podporo. Letos je bilo na sporedu sedem dirk, po dvakrat v Lembergu in Semiču, v Brežicah, Slovenskih Konjicah in Šentvidu pri Stični. Tekmovali so na krajših progah. Le enkrat (na eni dirki v Lembergu) ni bil na stopničkah, večinoma pa je bil drugi in tako osvojil naslov podprvaka v razredu do 60 ccm podmladek. To je bilo presenečenje za vse, za sotekmovalce, njihove starše, ljubitelje motokrosa, in tudi za samo družino Gerčar. Bil je do letošnje sezone nepoznan tekmovalac, prepuščen sam

sebi, brez kakršnega koli nasveta posameznika, ki se kaj spozna na motokros. Poleg državnega prvenstva je vozil še v dveh pokalnih tekmovanjih. V pokalu TOTAL je bilo pet dirk, po dvakrat v Rakeku in Betajnovi nad Horjulom, enkrat pa v Šentvidu pri Stični. Klemen Gerčar je zmagal v skupni uvrstitvi, potem ko je dvakrat zmagal in bil po enkrat drugi in tretji, na eni dirki pa ni nastopil. V pokalu McDonalds v Avstriji so naši zasedali prva tri mesta, vendar niso nastopili na vseh dirkah, ker so se pokrivala z dirkami za Slovensko državno prvenstvo. Klemen Gerčar pa je bil najbolje uvrščen, dvakrat drugi in enkrat tretji.

Trenira dvakrat do trikrat na teden z motorjem, kondicijska priprava pa mu je peš pot v šolo (v eno smer pet kilometrov). In s kolesom po okoliških cestah. Ob koncu velja omeniti sponzorja, Kovinsko galanterijo Beden Tomaž, in željo družine Gerčar, da bi vozil za AMD Lukovica.

Miran Kokalj

ŽIVAHNO JESENSKO-ZIMSKO OBDOBJE AKTIVNOSTI V ŠPORTNEM DRUŠTVU KRAŠNJA

Če se v najrazličnejših društvih dovolj zgodaj razmišlja o planskih aktivnostih za obdobje enega leta, se kljub ljubiteljskemu delu vsekakor da pripraviti zanimiv in pester program dela. Na ta način v ŠD Krašnja aktivnosti uspešno načrtujemo že vrsto let in če se le da, svoj program dosledno tudi realiziramo.

V iztekajočem se letu je društvo delovalo zelo uspešno na prav vseh področjih, sicer zelo širokega in zahtevnega programa dela, katerega bo v celoti moč ocenjevati šele, ko bodo uresničene še vse preostale aktivnosti, ki pa jih kljub majhnemu preostanku časa do zaključka leta ne bo manjkalo. Če sem nekoliko natančnejši, gre za aktivnost v obdobju zadnjih dveh mesecev letošnjega leta.

Živahnosti v sodelovanju s tukajšnjo OŠ nikoli ne manjka, saj društvo prav tej populaciji članstva posveča največjo pozornost v smislu nekaterih izvenšolskih športno vzgojnih programov. Z novim šolskim letom je ponovno zaživela plesna dejavnost v sodelovanju s Plesno šolo Miki, veliko učencev se udeležuje namiznoteniškega krožka in celoletnega plavalnega tečaja, ki ga vodi učitelj telovadbe, nekateri učenci pa so se to leto prvič razveselili tudi učenja karateja, ki poteka v sodelovanju s Karate klubom Domžale. Skoraj vsak dan pa so s treningi aktivni najmlajši tekmovalci namiznega tenisa, ki tudi v tem šolskem letu pričakujejo veliko uspehov na tekmovanjih Centralne regije MRNTZ Ljubljana. Športna vzgoja pa je v veliko veselje tudi najmlajšim predšolskim otrokom.

Dolgi jesenski in zimski večeri bodo v telovadnici OŠ Krašnja pogosto zbirališče deklet in žena, ki bodo z rekreativno-vadbenim programom aerobike in nekoliko kasneje tudi joge poskrbele za telesno moč in boljše počutje. Tudi fantje in možje bodo v telovadnici OŠ Janko Kersnik na Brdu odigrali veliko košarkarskih tekem in čas obiskov telovadnice izkoristili še za druge obširne možnosti različnih vadb. Ker pa bo marsikatera sobota ali nedelja kljub jesensko-zimskemu času primerna za sprehode v naravo, bo z aktivnostmi stalno na preži tudi sekcija za pohodništvo, ki do konca leta predvideva vsaj še dva pohoda. Najverjetneje na pohod po Levstikovih poti od Litije do Čateža in še nekoliko zahtevnejšega Kofce ali

Slivnico. V društvu smo bili prepričani, da smo za to leto zaključili organizacijo velikih množično rekreativnih prireditev lokalnega in širšega pomena, pa smo se uštelili. K vsemu bomo dodali še en izjemno zanimiv dogodek, ki je plod razmišljanj, kako in na kakšen, nekoliko drugačen način, svojim krajanom, občanom in drugim prijateljem širom Slovenije zaželeli vse najlepše in najboljše za novo leto 2000, ki bo obenem nekakšna prelomnica oz. prestop magičnega praga novega tisočletja. Pa smo našli slogan in akterja dogodka, namreč naš društveni prijatelj, eden najuspešnejših ultramaratoncev na svetu – Dušan Mravlje bo v času od 26.–29. decembra na igrišču pri OŠ Krašnja, kjer je atletski krog dolg le 135,2 m, s sloganom »Z 2000 KROGI V LETO 2000 IN NOVO TISOČLETJE«, skupaj z nami, pokroviteljema, županoma občine Tržič g. Pavlom Ruparjem in našim, g. Anastazij Živkom Burja ter številnimi donatorji, za lepe, najlepše želje preteklet 2000 krogov oz. 270 km. Kot zanimivost naj omenimo tudi stavnicco, ki jo bo ŠD Krašnja pripravilo za to priložnost in za katero bo stavne listke možno izpolniti od 26. novembra dalje v pisarni društva in verjetno še kje v naši občini. Omenjeni maratonski spektakel se bo pričel vsak dan ob 10. uri in bo trajal toliko časa, da bo Mravlje pretekel načrtovanih 500 krogov na dan. Preostanek časa do 22. ure pa bomo vsak dan prepustili veselemu druženju vseh, ki bodo prišli bodrit izjemnega Dušana Mravljeta, ki mu ob tej priložnosti želimo, da bi še enkrat dokazal svojo vzdržljivost in »gorenjsko trmo«.

To pa še ni vse, kar se bo do konca letošnjega leta v ŠD Krašnja dogajalo. Kot se delovno »ustvarja« prijetno glasilu »Rokovnjac«, bomo tudi v ŠD Krašnja svoje člane razveselili še z dvema številčkama Društvenega informatorja. Prav decembrski bo opremljen z zaporedno številko 60, kar pomeni, da smo že kar pet let pridni tudi na pisateljskem področju. V drugi polovici decembra bomo tradicionalno obiskali vsa gospodinjstva KS Krašnja in tudi ostale svoje člane z željo, da jim izročimo skromno društveno darilo (vremenske hišice) in, da jim zaželimmo vse najlepše v naslednjem letu 2000! Zagotovo pa bomo tudi letos napisali okoli 250 voščilnic prav vsem, brez katerih naše društvo ne bi bilo tako uspešno. Med njimi bodo voščila prejeli seveda tudi mnogi slovenski športniki in športnice, s katerimi smo prijatelji in uspešno sodelujemo.

ŠD Krašnja se bo tudi to leto pridružilo KO RK pri obdaritvi ostalih krajanov. Če bo možnost dovo-

ljevala, bomo ponovno v pisarno društva privabili sv. Miklavža in ga posukali za brado z vprašanjem: »Ste kaj prinesli za naše pridne najmlajše športnike?« Nekaj truda bomo vložili tudi v nadaljevanje prodaje knjige »Hodim z rokami«, ki jo je na naš predlog napisal g. Ivan Sivec in je s svojo bogato, izjemno čutno vsebino posvečena življenju in delu našega sočlana in prijatelja – invalida Mirka Lebarja. Morda je tudi to priložnost, da jo priporočamo v branje in hrambo tudi vam. Tek je vsekakor vredna.

Društvo pa mora do konca leta 1999 opraviti vsaj še dve izjemno pomembni nalogi. Pripraviti program za leto 2000 in paziti, da se bo tudi to leto finančno izteklo v skladu s predvidevanji, kar pa bo vse prej kot lahka naloga. Vse do konca leta bo društvena pisarna odprta vsak petek od 17.–19. ure. V tem času pa smo dosegljivi tudi po telefonu št. 734-132.

Na ta način bomo uspešno obrnili že osemindvajseti »list« delovanja ŠD Krašnja. Tako kot vsako drugo ljubiteljsko društveno delo, se tudi naše leto kaj hitro konča. Pa vendar, s tako pridnim članstvom in izjemno mrežo mnogih zunanjih sodelavcev ter novimi in novimi idejami gre vendar upati, da bo športno-rekreativno življenje v naši vasi tudi v letu 2000 in še mnoga naslednja v novem tisočletju v veselje in prijetno druženje vseh, ki bodo to želeli.

Marjan Štrukelj

KRATEK STIK

Na mizi
otok papirja, nedotaknjena,
Vsa bela praznina
utone v očeh.
Vse črke,
črne otočanke, pred menoj,
za mojim hrbtom.
Iščejo me,
a me ne morejo najti.
Skrita sem v skrivališču nujnih
opravkov,
golih dejstev.
Z nikomer ne govorim,
da se ne izdam.
Lahko bi me slišale.
Lahko bi komentirale.
Lahko bi mi ukazale: Piši!
Lahko bi mi ukradle željo po
neubogljivosti
in se zavozlale v nerazvidno zgodbo.
Tega nočem prevzeti nase.
Saj ne, da bi me slabo poznale
ali da ne bi bile vajene piščoh.
Za zgledno zvezo gre,
za svetovanje.
A tu, v mojem srcu, je ženin –
molk.

Darinka

OCENJEVANJE ŠKODE OD DIVJADI

Dolga stoletja je kmet varoval kmetijske poseke in sam trpel škodo od divjadi. Tako je bilo bolj ali manj tudi še v novjšem času do leta 1976, ko so z Zakonom o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč dobili dolžnost varovanja kmetijskih rastlin vsi porabniki kmetijskega prostora, zlasti pa lovske organizacije.

Pri zavarovanju kmetijskih posevkov in ocenjevanju škode od divjadi imamo malo izkušenj. Škode od divjadi so bile do nedavnega povsem znosne, kmet jih je preprečeval s preprostimi sredstvi in kmetijstvo ni imelo z njimi večjih težav. Sedaj pa so škode od divjadi v kmetijstvu precej narasle in ponekod že ogrožajo pridelovanje kmetijskih rastlin, nimamo na voljo ne poceni sredstev za preprečevanje dovolj lovcev, usposobljenih strokovnjakov za ocenjevanje škode.

Kako preprečiti, da bi nastala škoda, ki jo povzroča divjad?

Biološke metode preprečevanje so praktično vsi ukrepi, ki jih uporabljamo zato, da bi izboljšali življenjske razmere za divjad. S tehniško zaščito preprečujemo neposredno škodo, ki nastaja kot posledica neusklajenih razmer v odnosu okolja do divjadi.

Pri nas pri povzročanju škode v kmetijstvu na prvo mesto uvrščamo divjega prašiča, nato jazbeca, srnjad, divjega zajca... itd.

Po letu 1976 je lovska organizacija odgovorna za škodo, ki jo povzroči premoženju in ljudem divjad, za katero je določen popolni ali delni lovopust.

Najprej se ugotovi, da je škodo dejansko povzročila določena vrsta divjadi in da je oškodovanec s svoje strani storil vse, kar mu nalagajo predpisi, sporazumi in dogovori, da bi škodo preprečil. V primeru, da oškodovanec tega ni storil, se mu škoda ne prizna, oziroma se v sporu presoja, kakšen delež povzročene škode mora oškodovanec zaradi opustitve zaščitnih ukrepov nositi sam.

Škodo, ki jo povzroči divjad s trojno ali začasno zaščito pred lovom, povrne država (pri nas medved in ris).

Povsem naravno in razumljivo je, da poskuša vsak oškodovanec doseči čim večjo odškodnino in hoče prika-

zati cenilcu čim večjo škodo. Cenilec mora biti pri svojem delu vesten, nepristranski in nedovzeten za vpliv oškodovancev. Dobro mora biti podkovan v lovstvu in kmetijstvu. Ločiti mora škodo, ki jo je napravila divjad, od škode, ki jo povzročijo drugi dejavniki. Imeti mora tudi veliki dar opazovanja in presoje, da lahko primerja poškodovana mesta in obseg škode z nepoškodovanimi mesti posameznih kmetijskih rastlin.

Cenilec z nasveti za zavarovanje in uporabo zaščitnih sredstev kmetijskih rastlin pomaga oškodovancem, jim po lastni presoji deli zaščitna sredstva tistim, katerim posevke divjad najbolj ogroža. Oškodovanci so dolžni upoštevati nasvete in uporabljati zaščitna sredstva, sicer se jim škoda ne prizna.

Škodo od divjadi lahko ocenjujemo na več načinov:

Ocenjevanje po presoji na oko

Tako lahko ocenjujemo vse vrste škod. Primerjamo poškodovana mesta z nepoškodovanimi in na podlagi primerjave ocenimo škodo vedno le v odstotkih. Določiti se mora tudi hektarski donos na posamezni parceli, za kar se poslužujemo raznih priročnikov.

Ocenjevanje škod s štetjem in tehtanjem

Štetje pride v poštev za vse kmetijske rastline, ki jih sadimo v vrste (koruza, fižol). Pri tem načinu ocenjevanja preprosto preštejemo vsa polomljena koruza, stebila ali število poškodovanih fižolovih natičev in nato pomnožimo s težo pričakovane pridelke na rastlino.

Metodo tehtanja pri ocenjevanju škode uporabljamo zlasti v primerih, ko s težo odločimo za višino hektarskega pridelka in v primerih, ko se oškodovanec ne strinja z oceno na oko. Za merjenje moramo vzeti določene vzorce in jih stehtati. Pri poljščinah vzamemo na več nepoškodovanih mestih po 1 m² vzorca ali pri posevkih, ki jih sadimo v vrste, po en dolžinski meter vzorca na več mestih. Donos na 1 m² pomnožimo z ocenjeno površino in dobimo izpod pridelka.

Ocena škode na materialnih stroških in vloženem delu

To metodo uporabljamo za oceno škode na preritih travnikih in primerih, ko nastane škoda takoj po setvi ali sajenju in je mogoča ponovna setev ali saditev iste ali druge kmetijske rastline. Obračunamo stroške oranja, freziranja, brananja, setve, semen (sadike), dognojevanja... itd.

Na travnikih, če se ruša do prve košnje še na obrase, ocenimo škodo za manjkajoči pridelek.

S poglobljanjem gospodarske krize v državi, padanjem cen kmetijskih pridelkov in odkupne cene mesa tudi divjadi, je življenjski standard kmetovalcev in lovskih organizacij močno upadel. Zavedati se moramo, da je denar od prodane divjadi (predvsem srnjadi) edini vir, zato je plačevanje škod oteženo. Potrebna je velika strpnost in dobro sodelovanje med kmeti in lovci, da se škoda zmanjša. Pri lovcih že dolgo časa velja pravilo; denar, ki pride iz lovišča se mora vrniti v lovišče.

Franč Cerar

BOŽIČNIK IN TESTENE JASLICE

Skupinica trinajstih parov pridnih rok se je 4., 5. in 6. novembra v poznih popoldanskih in večernih urah srečevala v šoli Krašnja. In kaj je ta skupinica delala?

Pod budnim očesom in spretnimi rokami mentorice gospe Marije Korošec iz Ljubljane smo se spoprijele z izdelovanjem BOŽIČNIKA (božični kruh), ki ga krasijo jaslvice iz testa.

Prvi dan, ko smo se predvsem ukvarjale z gnetenjem testa in smo videle izdelke naše mentorice, smo bile prepričane, da z našimi neveščimi rokami ne bomo zmogle ustvariti nobene figurice.

Drugi dan je bilo že nekoliko bolje. Izpod naših bolj ali manj spretnih prstov in ob pomoči gospe Korošceve, smo oblikovale figurice in kar težko smo verjele, da so to naši izdelki.

Tretji dan dela so izdelki dokazali, da je bil vsak dvom odveč. Izoblikovane figurice Marije, Jožefa, deteca v jasliah, ovčk, kravice, oslička, ptičk, trave, rožic in smrekic, smo vstavile v pečico in z veliko nestrpnosti pričakovale, kaj bomo dobile iz nje. Razen redkih izjem, ko je kakšno figurico »razneslo« in so se nekatere glavice odebelile, smo dobile lepe izdelke. Najtežja »poškodba« je bila »počena« glavica figurice Jožefa, ki pa jo je gospa Korošceva s spretnimi prsti uspešno rešila. Popečene figurice smo razporedile po kruhu (spekle smo ga že doma) in naš božičnik je bil narejen.

Lahko zagotovim, da so prav vsi kruhki z jaslavicami uspeli. Zato smo se

Priprava božičnih kruhkov

dogovorile, da bomo svoje izdelke na razstavi v predbožičnih dneh pokazale tudi vam. Zato vas vabimo že sedaj na razstavo (o datumu vas bomo obvestili). Tako boste spoznali, da žive med vami prave »umetnice«.

Kljub temu, da smo vse tri prizadevno delale, med delom ni manjkalo šal in sproščenega pogovora. Tudi lačne nismo bile. Vsak dan je bilo na mizi domače pecivo, ki so ga spekle same udeleženke ali pa prinesle sovaščanke, ki so prišle pogledat, kako nam gre delo od rok. Zaključek kratkega druženja pa smo sploh primerno proslavile.

Skupina deklet in žena, ki skrbi za ohranjanje naravne in kulturne dediščine in deluje v okviru KUD Fran Maselj Podlimbarski, je zopet poskrbela, da izročilo izdelovanja božičnika s testenimi jaslavicami ne bo šlo v pozabo in bo le-ta prišel ob božiču tudi v naše domove.

Prav vsi udeleženci, od najmlajše Tine in Luka, do najstarejše, smo hvaležni gospe Veri Beguš, da je pripeljala med nas gospo Marijo Korošec, po rodu Belokranjico, in nam omogočila spoznati in izdelati božičnik s testenimi jaslavicami.

Magda Kreft

Lukov sejem v Lukovici je bil menda zadnji te vrste. Na stojnicah so se bohotile dobrote naših gospodinj, čebelji pridelki, raznovrstno žganje, pa tudi pravi dolenski cviček je našel pot na naš sejem. Poleg ribniške suhe robe se je našlo tudi nekaj vezenin, pa pobarvane rute in šali, ki so jih prodajale osnovnošolke. Seveda pa so bili navzoči tudi preprodajalci razne krame, kakor je to na sejmihi že v navadi. Rokovnjači so stregli z brezplačnim golažem, ki je, roko na srce, s svojo kvaliteto vzbujal radovednost marsikoga, a recepta nam rokovnjači niso izdali. Naslednji Lukov sejem naj bi prinesel kar nekaj novosti. Predvsem razstavo pridelkov in izdelkov iz naše in sosednjih dolin. TOD Brdo Lukovica bo kot glavni organizator sejma že poskrbela, da bomo z vse večjim zanimanjem prihajali nanj.

TURISTIČNO OLEPŠEVALNO DRUŠTVO BRDO-LUKOVICA

Turistično olepševalno društvo deluje v Lukovici že 39 let. To društvo je s svojim delovanjem pripomoglo, da je Lukovica in Črni graben poznan tudi drugje po Sloveniji. In zakaj? Društvo namreč že vrsto let organizira rokovnjaško prireditev »ROKOVNJAČI«, ki so poznani daleč na okrog. S sredstvi pridobljenimi na prireditvah se je pomagalo pri gradnji cest do hribovskih vasi v KS Lukovica. Izvedlo je nakup in ureditev prikupnega gozdička na Brdu, ki je opremljen z ustreznimi sanitarijami.

Društvo si prizadeva za ohranitev obstoječih objektov v gozdičku, žal se nekateri posamezniki ne zavedajo pomembnosti in namerno uničujejo te objekte, ki bi lahko služili tudi mladini za njihove prireditve in srečanja.

Že nekajkrat let je TOD Brdo-Lukovica priredilo Peregrinov sejem s srečanjem harmonikarjev in Lukov sejem. Oba sejma sta bila uspešna.

Ponudba sejmarjev je bila pestra, žal se premalo predstavijo domači obrtniki s svojimi izdelki. Sejemsko prireditev so popestrili ROKOVNJAČI, ki so delili »rokovnjaški golaž«, seveda brezplačno, kar je bilo obiskovalcem zelo všeč in so si obljubili, da še pridejo na sejem, kjer se lahko sobotni dan preživi malo drugače.

Društvo je organiziralo vsakoletno prireditev Rokovnjaška noč, ki je zaradi slabega vremena, žal, kljub dvakratni pripravi, odpadlo. Društvo v prihodnjem letu praznuje štiridesetletnico svojega delovanja in pripravlja širšo prireditev.

Naš največji program letošnjega leta bo MIKLAVŽEV VEČER Z ZAJČEVIMI MUZIKANTI IN GLASBENIMI GOSTI. To prireditev bomo izvedli s pomočjo radia VESELJAK in sponzorjev. Prireditev bo potekala v pokritem šotoru RCU Lukovica ob glasbi Zajčevih muzikantov in njegovih prijateljev. Izvedba prireditve je velik zalogaj za društvo, vendar ob dobrem sodelovanju članov društva nam bo uspelo.

Želimo in pričakujemo, da nas boste v čim večjem številu obiskali. Obiskal nas bo tudi Miklavž s spremstvom in simbolično obdaril otroke. Razveselili vas bomo tudi s srečolovom in naključno izbranimi izžrebanci, ki bodo prejeli lepe nagrade.

Prireditev bo v soboto, 4. 12. 1999 ob 18. uri, v pokritem (ogrevanem) šotoru RCU Lukovica.

Organizatorji vas vabijo, da se prireditve udeležite v čim večjem številu.

Obiščite nas, ne bo vam žal!

Za TOD Brdo-Lukovica
Danica Avbelj in Marta Urankar

»Sejem bil je živ«. Lukov sejem v Lukovici.

Spominska prireditev v spomin Nika Zajca bo 4. decembra v rekreacijskem centru Urbanija v Lukovici

SPOMINSKI MIKLAVŽEV VEČER...

Glasbenik, harmonikar in ljudski godec Niko Zajc iz Čepelj nad Lukovico se je rodil na Miklavžev večer, zato mu TOD Lukovica pripravljajo spominski večer prav na ta datum...

V mesecu decembru, mesecu najlepših praznikov v letu, pripravljajo domačini, prijatelji, predvsem pa nekdanji člani ansambla Nika Zajca ter društvo rokovnjačev Brdo-Lukovica glasbeni večer z gosti. Prireditev naj pomeni tudi nostalgичen spomin nanj, na njegovo glasbo in sploh na njegovo delo.

Ker je bil Niko Zajc prijeten družinski človek in so mu otroci veliko pomenili,

želijo organizatorji prireditve ta del tega njegovega intimnega donosa do otrok ohraniti tudi v prihodnje. Iz te želje nameravajo v družbo Nikovih prijateljev – glasbenikov, gostov in drugih predstavnikov glasbenega sveta povabiti še druge, ki bi želeli na Miklavžev večer obdariti svoje ali druge otroke.

Prepričani smo, da bomo z vami in z občino Lukovica zmogli v lepih predprazničnih decembrskih dneh razveseliti vse, še posebej pa najmlajše... To bo zagotovo dober temelj tudi vaših poslovnih uspehov, katerih vam v obilni meri tudi želimo!

Za vse informacije smo vam na voljo na tel.: Alojz Grivec: GSM 041 704 819 ali Franci Peternel: GSM 041 707 342.

K sodelovanju vas vabimo organizatorji Nikovega Miklavževega večera 1999.

**ZA OTROKE JE DOBRO
LE NAJBOLJŠE!**

Leta »92« Niko Zajc

NAMESTO POTEPANJA PO DOLINI SEDMERIH JEZER POTEPANJE PO RADUHI

Petek: Ob 20. uri je sestanek s starši, jaz pa še vedno nimam odgovora, ali gremo ali ne. Vremenska napoved je slaba. Ogromno priprav, na koncu pa isto kot lani, nevihte, dež, megla in vse skupaj je padlo v vodo. Tokrat se to ne sme zgoditi. Otroci so nestrpni, saj njim vreme sploh ni ovira. Počakal bom še sobotno vremensko napoved. Na sestanku so prisotni tudi otroci, moji planinčki in planinke. Vse oči so uprte vame in čakajo, kaj bom rekel. Z malo zadrege, saj je to moja prva organizacija tabora, začnem z opisom poti, kje bomo začeli, kje spali, kaj vse videli, kako in koliko bomo hodili, kaj vse moramo imeti s seboj od opreme, hrane ipd. Ko tako v polnem elanu, kot bi bil že na poti, razlagam staršem, se vsake toliko časa kakšnem zazrem v oči, vendar vidim v njih le vprašanja, boste sploh šli. Imam občutek, kot da me sprašujejo, menda je ima toliko pameti, da jih ne bo vlekel na tabor v takšnem vremenu. Ko se tako zazrem tudi v oči mojih planinčkov, pa ne vidim drugega kot to, za kar sem se pripravljaj, da gremo in da se bomo imeli super. Na koncu začnem še z opisom rezervne ture, ki bo v vsakem vremenu, tu pa se vsi oddahnejo in strinjajo z menoj. Vsi so za, ko jim rečem, da nam bo usodo potepanja po dolini Sedmerih jezer krojila sobotna, večerna vremenska napoved.

Sobota: Vremenska napoved za nedeljo je zelo slaba; popoldne nevihte, zlasti v alpskem delu; ponedeljek, nevihte in dež, izboljšanje sledi šele v torek popoldne. Misli mi begajo, ne vem, kaj naj storim. Pa se le vprašam: ali bi s svojo družino šel v takem vremenu na pohod? Podzavesten odgovor mi brez razmišljanja pravi ne. To mi da misliti in na koncu si le priznam, da bi delal neumnosti, če bi jih vodil po Julijcih v nevihtah in dežju tri dni. Pripravil bom rezervno turo, tako lepo in zanimivo, da še pomislili ne bodo na Sedmera jezera. Koča na Loki pod Raduho je prav prijazna. Če bo vreme za silo, gremo na vrh, drugače pa v Snežno jamo, ostali čas pa se bomo zabavali v koči. Če pridemo do vrha, bo to naš najvišji osvojeni vrh, zato bo sledil planinski krst, katerega si bodo dobro zapomnili.

Nedelja: Ob šesti uri zjutraj vsi čakamo na prevoz. Pot proti Mozirju je zelo dolga, proti koči na Loki pa se vleče, kot bi jo zadaj rezal in spredaj

pokladal. Vreme je oblačno, vendar ne dežuje. Proti dolini je celo lep razgled. Po toplem čaju nam oskrbnik pravi, da moramo pohiteti, če hočemo na vrh, ker bo popoldan deževalo. Radi ga ubogamo, odložimo odvečno opremo v sobo, ki je samo nam namenjena, in že naše noge stopajo po ne preveč strmem hribu, proti vrhu Raduhe. Pot je mokra in spolzka, nič kaj prijetna za hojo, toda ob nabiranju malin kar pozabimo, da strmina vse bolj narašča, in že smo na grebenu. Tu rahlo zapiha, megla pa se med tem časom že spušča na nas, tako da pogleda proti dolini ne moremo občudovati, smo pa zato z mislimi pri vrhu, ki nam je tako blizu. Samo eden med nami je bil na višini 2000 m, za vse ostale pa bo to do sedaj najvišje dosežena nadmorska višina. Vrh Raduha, 2062 m, smo dosegli v hipu, kot bi se pripeljali s kolesom. Ne megla ne pršenje kapljic nam ne more do živega, ko se pripravljamo na planinski krst. Boter in botrica sta pripravljena, darila tudi, le še planinska vrv naj zapoje. In pela je po zadnjicah. Nekateri so se smejali, drugi godrnjali, vsi pa smo se, zadovoljni z osvojenim dvatisočakom, začeli spuščati proti koči. Malo nas je dežek poškropil, pa nič zato, saj nismo iz sladkorja, da bi se stopili in se dežja bali, le mastna pot je kakšno zadnjico pritegnila k sebi. Čaj in kosilo sta nas ogrela.

Ker je dan dolg, časa pa imamo na pretek, se odpravimo še v Snežno jamo. To je doživetje! V svetilke so nam nalili vode, da nam bodo svetile in jih prižgali. Kaj pa se smejete, še niste slišali za karbidovke? Po strmih stopnicah se spustimo v osrčje Raduhe. Prej smo hodili po njej, po njenem grabenu, zdaj pa smo v njej. Čudovita jama, ki jo je ustvarila voda, ledeni kapniki, stalagmiti, stalaktiti, mi pa z odprtimi usti poslušamo vodnika, ki nam razlaga nastanek jame. Kot palčki z lampicami hodimo po jami. Ko so bile prižgane, je še šlo, ko pa je vodnik rekel, naj jih ugasnemo, da bomo videli pravo temo in slišali jamski mir, se kot trop ovčic postavimo drug ob drugega in ugasnemo lampice. Nobenega glasu, črna tema, kakšen mir. Ko zasveti prva lampica, se šele zasliši dihanje. Ne moremo skriti navdušenja nad jamo, ko se vračamo proti koči. Naša jedilnica nas čaka, soba za spanje je pripravljena, za večerjo pa palačinke s čokolado – njam, njam, njam... V spalnici na skupnih ležiščih smo sami, v celi koči spimo sami. Nekateri prvič sami pripravljajo posteljo, nekaterim ni jasno, zakaj so na no-

gah sveže nogavice, zakaj hlače in mikice, saj gremo vendar spat in ne v kino. Spanje v planinskih kočah ima poseben čar, pravo doživetje. Navade so tu drugačne, vendar jih vsi brez večjih težav sprejmemo. Hišni red, da moramo ob desetih zvečer utihniti, lahko kršimo, saj smo sami v koči. Igrice, šale in smeh odmevajo še pozno v noč. Glas za glasom utihne in v sobi zavladati tišina in mir. Le kapljice dežja je slišati, kako se poigravajo na strehi.

Ponedeljek: Prva glava se dvigne že ob šesti uri zjutraj in še preden uspe zbuditi ostale, ga potunkam nazaj v spanec. Zunaj močno dežuje, danes bomo samo v koči, pa nič zato, saj mladinki, ki sta z nami, zelo dobro skrbita za zabavo in smeh. Pripravljeno imata vsaj še za deset dni igrice in šal. Po izvrstnem zajtrku, na razpolago imamo kar dva menuja, polenta z mlekom ali pa ocvrta jajčka na oko, je na vrsti jutranja telovadba. Toda glej ga zlomka, nekdo je vsem otrokom zvezal čevlje. Gotovo je bil planinski škrt na delu. Toliko smeha, godrnjanja in prerivanja je, da še oskrbnika prideta pogledat, kaj se tako strašnega dogaja. Sledijo igre, pogovori, čas pa kar teče in teče in kar naenkrat se na vratih pojavi naš voznik. Res je hitro minil čas in ne morem si kaj, da si sam pri sebi ne bi rekel, da bo drugo leto tudi rezervna tura daljša za kak dan, saj med prijetnimi mladimi planinci in planinkami dan mine, kot bi rekel 1, 2, 3. Nahrbtniki so zopet težki; le kako je mogoče, da je bilo ob odhodu od doma več prostora v nahrbtniku, kot ga je sedaj, ko se vračamo. Čas za slovo, pozdrav prijaznima oskrbnikoma, čevlje na noge in hajd v dolino. Toda pri čevljih se zatakne, tokrat je nam starejšim planinski škrt zvezal čevlje. V smehu in z zadovoljstvom na obrazu zapustimo deževno Raduho.

Zvečer, pred spanjem, se mi misli vrnejo k taboru, lahko bi bil tudi dvodnevni pohod, pa vseeno rajši slišim, če je tabor; zadovoljen sem sam s seboj. Prvi tabor, kratek, pa vendar zelo uspešen. V glavi so že načrti za naslednje leto, kaj leto, tisočletje.

Tabor so nam omogočili: Prostovoljno gasilsko društvo Blagovica. Krajevna skupnost Blagovica, Planinsko društvo Blagovica, Občina Lukovica in starši. Vsem prav lepa hvala. Prav tako se zahvaljujem Jožici, Petru, Petri in Maji za pomoč pri vodenju, vozniku za vožnjo in pa prijaznemu osebjem v koči na Loki pod Raduho.

Vodja tabora
Bojan Pustotnik

V KRAŠNJI SPET PLETEMO KITE

Življenje se je od takrat, ko je bilo pletenje slamnatih kit majhen, a pomemben vir dohodka, v naših vaseh zelo spremenilo. Ta spretnost je zamrla, saj potrebe po ročno pletenih kitah že dolgo ni več.

Pred leti smo pletenje kit v Krašnji spet oživili. V šolo smo povabili stare mame in starejše ženske, da so otrokom pokazale, kako se pletejo kite. Vzdušje je bilo izjemno. Povsod slama, polglasni pogovori med starejšimi in otroki. V otroških rokah sedem slamic, ki so jih pomagale plesti v kito roke, ki so morale v življenju spleti metre in metre kit, da so si lahko kupile za veliko noč predpasnik ali krilo.

Kako veseli so bili otroci, ko so ob koncu dopoldneva obesili na steno svojo prvo kito, pa čeprav dolgo samo nekaj centimetrov. Bili pa so tudi bogatejši za zanimive pripovedi žensk, ki so pripovedovale otrokom o trdem življenju otrok in odraslih v mladih letih.

»Stara sem bila dvanajst let, ko sem začela žeti«, je pripovedovala Žoharjeva Marica. »Žela sem tri tedne skupaj pri osmih gospodarjih. Na njivi nas je bilo veliko, včasih tudi štirinajst. Žele smo od četrte ure zjutraj pa do desete, enajste zvečer. Hrana je bila skromna, vendar boljša pri hribovskih gospodarjih kot dolinskih. Najslabše je bilo tam, kjer so žele bajtarice, ki so morale z žetvijo odslužiti košček zemlje, ki so jo dobile v najem pri gospodarju. Hrano so prinesli na njivo. Za malico je bilo suho sadje, za mlajše je bila voda, za starejše pa mošt. Včasih smo morale tudi same po vodo precej daleč stran. Boljša malica je bila krhlovka in kruh. Nekateri so prinesli za žejo črno kavo, skuhamo iz proje. Včasih smo dobile mleko, po njem smo bile še bolj žejne. Za kosilo je bil ješprenj s suhim mesom ali pa štruklji, zabeljeni z ocvirki. Po takšni hrani smo bile zelo žejne, pijače pa je bilo malo. Večerje nismo dobile, samo takrat, kadar je bil »likof«. Takrat je bila mlečna kaša in v oblicah krompir. Žele nismo samo v domoči vasi, ampak smo hodile tudi drugam. Če smo bile daleč od doma, smo tam prespale. Ponavadi smo dobile pri teh gospodarjih boljšo hrano. Pri hišah so imeli tudi hlapce in dekle. Hlapci so ves dan vozili domov snope, dekle pa so žele. Ko so prišle zvečer domov, so morale zložiti še vse žito v kozolce. Z žetvijo sem zaslužila toliko, da sem si kupila obleko.«

Lepši spomin na prvo žetev pa ima Janezova Francka. Takole je pripovedovala: »Pri sedemnajstih letih sem šla žet v Žice h Kobošin. Takrat so želi še s kosami, me smo žito pobirale in ga vezale v snope. Takšne malice, kakršno sem dobila tam, tudi doma nisem imela, gospodinja je spekla tudi potico. Ko je bilo opoldne najbolj vroče, nam je rekel gospodar, naj gremo za nekaj ur v senco. Prav ta gospodar pa mi je tudi pomagal, da sem dobila zaposlitev. Ker je videl, da

sem pridna, je rekel zame v tovarni dobro besedo. Takrat je bilo težko dobiti delo, tako kot danes. Tako imamo na žetev posebne spomine. Kit pa nisem rada pletla, morala pa sem pomagati stari mami navleči slamo, čeprav bi raje takrat delala vse kaj drugega.«

Gmajnarjeva Pavla je bila še otrok, ko je pletla kite. Najraje je hodila k Miščevim, ker je mama spekla otrokom palačinke, če so pridno pletli. Spominja se svoje stare mame, ki je pletla vse leto. »Sami nismo sejali veliko pšenice, zato smo jo »navlekli« pri Golovčevih. Bili so veseli, da smo nabirali slamo, ker je bila v »pušljih« čista pšenica, brez plevela. Pušlje smo dale kar na »kobilu« in klasje tolkle z ročico od voza. Zrnje je kmet spravil za seme. Ostale snope pa so mlatiči omlatili s cepci. Na pod so položili, »nasnuli«, osemnajst parov snopov. Če so bili podi večji, je bilo parov več. Obrnjeni so bili tako, da je bilo klasje na sredini skupaj. Ni pa se smelo prekrivati. »Poreselj«, to je šop pšenice, s katero je bil snop povezan, je bil obrnjen tako, da je bila pentlja na vrhu, ker je bilo tam klasje. Ko so omlatili celo vrsto, so snope obrnili in začeli znova mlatiti. Ko so omlatili še z druge strani, so z obeh strani potegnili slamo na sredino in naredili velike otepe. Iz osemnajstih parov snopov so naredili štiri otepe slame. Tako pripravljeno slamo so rezali med seno za krmo živalim. Kar pa je na sredini še ostalo slame, so jo spet pomlatili, slamo so nato pometali stran, preostanek zrnja pa »pošteklali«, to je hitro udarjanje s cepci. Zrnje so dali na rehto, da so odstranili večje dele slame. Tako očiščeno zrnje so dali v »pajkelj«, ki je odstranil pleva. Žito pa še vedno ni bilo dovolj čisto, zato so ga dale na rešetno in ga s hitrimi gibi tresle. Rekle so, da morajo žito še »obravnavati«. Tako so na sredini ostala pleva, ki so jih

z roko metale stran in nadaljevale toliko časa, da je bilo žito skoraj čisto. To so delale kleče. Preden so žito odpeljali v mlin, so ga še očistili s posebnim strojem, ki je bil za vse okoliške kmete v uti na sejmišču. Ta je stala približno tam, kjer stoji danes oreh pred trgovino v Krašnji. Imeli pa so tudi navado, da so do žegnanske nedelje omleli vsaj toliko pšenice, da so iz nje spekli štruklje za žanjice. Gospodar je žanjice povabil, naj pridejo ponje same ali pa je štruklje nesel na dom.«

Avbeljnova Stana, ki je bila doma pri Šum, je dodala: »Kadar je naša mama slišala, da pri Gmajnarjevih že mlatijo, je poklicala otroke in rekla: »Pri Gmajnarjevih že mlatijo, ustanite! Začeli bomo!« Med mlačvijo smo morali pripraviti tudi »škampo« za streho. Omlateni snop je mama stresla, slaba slama je odpadla, preostalo pa je zvezala. S škampo smo potem popravljali slamnato steho. Pri nas nismo imeli »pajklja«, zato je mama omlateno pšenico z vevnico vela. Ko smo vse omlatili, smo vso pšenico spravili v kot poda. Mama se je usedla na stolček in z vevnico metala zrnje v drugi nasprotni kot. Pleva so tako ostajala na sredini poda, pšenica pa se je očistila. Tako je čistila pšenico ves dan. Ponavadi so veli pri hišah možiki, ker je bilo to težko delo. Pri nas pa je bila mama sama, zato je morala ona opravljati to delo. Pšenico smo dali potem v mernike in jih odnesli na podstreho, kjer smo imeli skrinje za žito.

Zanimiva je pripoved 91-letne Lukove mame: »Kar pomnim, smo pri nas pletli kite. Oče je odšel v Ameriko. Denarja ni bilo, otroci smo pomagali mami pri vsakem delu in tako smo tudi pletli kite. Plesti smo začeli ob novem letu pa vse do svetega Matija. Večkrat sem pletla v temi, ker ni bilo denarja za petrolej. Zjutraj in zvečer sem morala

Letos v Ajdovščini

poskrbeti še za živino, čez dan in ponoči pa sem pletla. Če sem bila pridna, sem spletla v enem dnevu štiri kite. Pletla sem iz tankih slamic, te kite so bile dražje plačane. Za eno kito sem spletla štirideset komolcev. Če pa sem pletla iz debelejših slame, sem morala naviti za kito štirinštirideset komolcev. Do krvi sem imela obrabljene prste. Kito se je dalo malo potegniti, če si jo namočil. Ampak preveč potegnjene kite pobiralec kit ni hotel vzeti. Za veliko noč sem si pa lahko kupila obleko pa še čevlje. Velikokrat sem šla plest k sosedom, pa tudi oni so prišli k nam. Nisem pa rada hodila plest k hišam, kjer so pobirali denar za žganje, da so si kuhali čaj. Potem se ni splačalo plesti, ker sem zvečer premalo zaslužila. Ko sem se iz Soteske poročila v Krašnjo, sem še zmeraj pletla. Tudi moje otroke sem naučila plesti. Velikokrat pa so morali prebirati slamo.»

Devetinosemdesetletni Škerjavčev ati živi sam v svoji hiši v Negastrnu. Spominja se časov, ko je dan za dnem hodil po vaseh Črnega grabna in moravške doline in pobiral kite. »Kite sem vozil domov s kolesom, pozimi peš, kasneje pa sem imel motor. Hodil sem vse do Petelinjčka, višje gor v Črnem grabnu pa niso pletli. Šel sem tudi tja, kjer je bila samo ena hiša. S kolesom sem jih peljal v Domžale, v Universale. Spredaj sem imel tri butare, zadaj eno, zato sem bolj hodil ob kolesu. Mojster je urgel kite na kup in jih plačal tako slabo, da nisem nič zaslužil. Tako sem peljal takrat kite v Universale prvič in zadnjič. Potem sem jih začel voziti v Mengeš. Šef je bil Andrej Burgar. Ta pa mi jih je res dobro plačeval. Najprej sem jih vozil s kolesom, potem sem jih vozil z vozom. Včasih mi jih je pomagal peljati Jožmanov Vinko. Takšen prevoz je bil drag, zato sem predlagal, da bi jih pripeljal s tovornjakom. Zbirališče sem imel potem pri Mihelet v Spodnjih Lokah. Preden smo kite naložili na tovornjak, sem vse preštel in jih sortirjal v tri vrste. Tako sem jih tudi plačeval. Najraje sem kupoval najbolj tanke, vendar jih je bilo malo, ker ni bilo dovolj tanke slame. V eni zimi sem nabral tudi 60.000 kit. Od Miheleta jih je v Mengeš peljal Mikov Peter s tovornjakom. Pobiral sem jih toliko časa, kolikor časa so imeli pri hišah slamo. Pri nekaterih hišah so pletli vse leto, vendar je bilo takih malo. Največ so pletle iz sedmih slamic in pa sak. Pletle pa so tudi iz enaindvajsetih in sedemnajstih slamic. Takšne kite so navijali na krajši komolec, bile pa so tudi manjkrat navite kot tiste iz sedmih slamic. Široke kite sem vozil v Podgorico, kjer so iz njih delali cekarje. Če so bile kite slabo pletene, jih nisem peljal v Mengeš, ampak sem jih prodal v Domžalah. Ne spominjam se več imena. Ta pa jih je pošiljal v Srbijo, v Bosno. Tam so iz njih šivali copate. Manj kot petsto kit ni pošiljal, ker se mu ni splačalo. Je bila predraga pošmina. Ko sem vozil kite še s kolesom, sem dal v butaro po 150 tankih kit, če pa so bile debelejšje, jih je bilo sku-

Škarjevčev ata (Franc Hribar)

paj 100. Ženske so pa res malo zaslužile, ampak ker ni bilo drugega zaslužka, so delale. Vsak teden sem prišel v tisto vas, kjer so veliko pletli. Če pa so pletli manj, sem hodil na štirinajst dni. Skoraj vsak dan sem šel od doma. Ko pa bi si rad uredil pokojnino, so bila vsa ta leta vržena stran.»

Na takšnih srečanjih v šoli se je večina otrok naučila plesti kito iz slame ali ličkanja. Za stare mame pa je to poseben dan, praznik, ko pozabijo na vsakdanje delo doma. Začutile smo, da je lepo biti skupaj, hkrati pa še predstaviti ljudem pozabljeno delo, zato smo pletenje začele predstavljati na različnih prireditvah po Sloveniji, včasih z otroki, velikokrat pa same. Spet nastajajo kite, takšne kot pred leti. Kiti bi radi dali spet pomen, kot ga je nekoč že imela. Na različnih prireditvah smo spoznali, da si turisti želijo predmetov iz ročno pletene kite. Marsikdo je videl v njih možnosti za dekoracije ali modne dodatke. Razveseljivo pa je tudi to, da se veliko mladih želi naučiti plesti kito in vztrajajo toliko časa, da jim uspe. Veliko tujih turistov je odneslo domov slamnato kito, ki so se je naučili plesti v naši skupini. Tako »kite« iz Črnega grabna spet potujejo po svetu. Nastajajo pa tudi nekateri novi predmeti.

Težko pa je danes splesti lepo kito, ker takšne pšenice, kot je bila včasih, ni več. Pšenica je prenizka in le redki še sejejo pešnico, ki je primerna za pletenje kit. Še vedno pa najdemo koga, ki nam je pripravljen odstopiti slamo. Če je kmetu prav, jo požanemo s srpi kot nekoč in omlatimo s cepci. Pri zadnji mlačvi smo imele s cepci velike težave. Ni namreč čevljarjev, da bi znali odrezati usnjeno vrvico. Tako smo imele veliko dela z zavezovanjem pa tudi nekaj cepcev smo polomile. Dolgo časa že niso opravljali svojega dela, zato niso vzdržali. Največkrat pa nas kmet povabi

potem, ko je pšenico požel sam in so se v kozolcu snopi že dovolj posušili.

Preden kmet omlati pšenico, moramo »navleči« slamo. Neomlačen snop se da med noge, s klasjem spredaj. Iz snopa se vlečejo bilke, ki so lepe in ne smejo biti polomljene. Nabirajo se v pest, da nastane »pušelj«, ki ga s slamo povežemo. Klasje obtolčemo ob tnalno. Iz tako obtolčenega klasja se dobi najlepše zrnje, ki ga imajo kmetje za seme. To je bilo posebno pomembno včasih, ko je dalo tako seme dolgo slamo. Ko se pušlji slame posušijo, je treba slamo otrebiti ali okolenčiti. Za pletenje kit se uporablja slama med zgornjim kolonom in klasjem.

Otrebljeno slamo še preberemo, saj je od debeline slame odvisno, kako široka bo kita. Tako pripravljeno slamo povežemo v pušlje in jih spravimo. Preden začnemo plesti, slamo navlažimo, da se ne lomi. Potem pa pletemo kito iz sedmih slamic, nekatere pa tudi iz štirih. Taki kiti pravimo sak.

Ni nam žal časa, ko predstavljamo ljudem delo, ki je bilo skoraj pozabljeno. Ko na takih srečanjih zadiši po domačem kruhu, ocvirkovki, pehtranki in potici, se marsikdo spomni na domačo hišo, na toplo peč in na čas, ko se jim ni mudilo in so imeli čas za pogovor. V naši skupini, ki deluje v društvu Fran Maselj Podlimbarski, imamo čas za pogovor. Zato nam je lepo.

Srečujemo se: Novak Marija, Cerar Marija, Urbanija Anica, Pestotnik Pepca, Pestotnik Tone, Korošec Mimi, Maselj Francka, Klopčič Mici, Urankar Angelca, Urankar Ivanka, Jamšek Micka, Čebulj Marica, Avbelj Stana, Udovč Minka, Pervinšek Draga, Pervinšek Marinka, Jeras Pavla, Šimonič Marinka, Lavrič Pavla, Lavrič Jožefa, Sušnik Rezka, Smrkolj Tinka, Lipovšek Marjana, Hribar Slavica, Urankar Ivanka ml., Šimenc Slavka in Vera ter Mitja Beguš. V skupino se vklju-

čuje tudi mlajši Nives Udovič in Martina Cerar. Kako se delajo metle iz brezovih vej pa občasno pokažejo Stane in Tone Pervinšek, Tone Pestotnik in Ivan Čebulj.

Kadar pa pletemo v šoli, pridejo tudi druge. Pri nabiranju slame sta se pridružili tudi Boža Požar in Magda Kreft. Letos smo jo nabirali na Vrh pri Martinkovc, prejšnja leta pra pri Hačin v Voščah in pri Borštinarju v Spodnjih Lokah. Pri teh hišah imajo še staro sorto pšenice, vendar tudi ni več takšna, kot je bila včasih.

Tako kot je povedala Francka Maselj, mislijo tudi druge: »Ko sem se vključila v skupino, ki ohranja pletenje slamnatih kit in kite iz ličkanja, sem se kar pomladila. Človek mora imeti nekaj, ko se upokoji, ko postane starejši. Kadar smo skupaj, se pogovarjamo o stvareh, o katerih se drugače najbrž ne bi. Nimaš veliko možnosti, da bi nekomu povedal to, kar si imel nekoč rad in kar ti je veliko pomenilo. Me pa se o tem pogovarjamo. Ko ljudem v različnih krajih pokažemo del naše preteklosti, ne ohranjamo s tem le naše dediščine, ampak ohranjamo tudi našo mladost. Vem, da v teh urah, ko smo skupaj, pozabim na vsakodnevne skrbi.«

Žetev Lukčeve pšenice

V letošnjem šolskem letu pa učenci v šoli raziskujejo, kako so nekoč pletli kite. Raziskava je že končana na Vrh in

ugotovili so, da so pletli kite pri vseh hišah in da jih pri vseh hišah danes še vedno znajo pletiti.

V DELIH SVOJIH ŽIVEL SAM BOŠ VEČNO

Bolj kot se človek trudi, da bi delal dobro, lažje ga prezremo. Princip človeških družb, kakor jih poznamo, namreč slovi po pomnjenju nenavadnega in ekscesnega, četudi temelji in živi predvsem po splošno uveljavljenih normah in od dokaj dorečenih dolžnosti osnovnih členov – ljudi-mravelj.

Vendar ljudje smo že na prvi pogled več kot mravlje: smo razumni, imamo dušo in zavest. Razum nam žal zaenkrat še ne omogoča večnega bivanja. Naša zavest se prenesena preko mnogih generacij z našimi idejami vred pozabi, spremeni ali pa vsaj obarva s kakšno novo idejo. Naša duša ostane in je po prepričanju nekaterih religij večna in neumrljiva, vendar žal v razsežnosti, ki si je še ne znamo predstavljati in nam je tuja.

Jaz sam verjamem, da si kar velika množica ljudi želi živeti večno. Nekateri svojo večnost poskušajo doseči z iskanjem zdravstvene, tehnične ali magijske pomoči. Neuspešno! Zadnje čase se nas vedno več poskuša na različne načine ovekovečiti in tako posredno živeti preko naslednjih generacij. Ta dirka se zdi nesmiselna, saj ima z vsakim rodod vedno več tekmovalcev, ki skušajo izpodrinuti – med drugimi – tudi nas, prejšnje rodove.

Vendar smo ljudje zelo trmoglavni. Četudi slikarstvo in pisava izvirno nista bila namenjena ovekovečenju časa, tega

ne moremo trditi za fotografijo. Žal tudi slike zbledijo.

Ko sem vprašal svojo sosedo: »Kako ste pa vi večni?«, mi je na kratko odgovorila, da morda ona kot celota že ne bo živela večno, pač pa, da bodo njeni geni zagotovo večni in se bodo prenašali z generacije na generacijo – večno. Pomislil sem: mar se nismo prav mi razvili iz enoceličnih bitij; in ali nismo potemtakem tudi mi le nekakšni ovekovečeni bičkarji – samo fotografija v spomin prvi celici!? Ne, to ne more biti večno življenje, vsaj takšnega jaz nočem!

Že od svoje osnovnošolske učiteljice slovenščine sem zvedel, da se Aškerčev nasvet: Kako živeti večno? glasi: S svojim »dobrimi« velikimi deli. Toda, koliko ljudi je potemtakem izginilo v pozabi, koliko se jih jaz ne spominjam – koliko duš je svet pozabil? Kako se bom jaz rešil ali pa vsaj izognil tej pozabi? Imam morda kak talent, ki bo fascinal svet vključno s prihodnjimi rodovi? Seveda, saj imamo vsi svoje talente, a jih le malo uspe – smo vsi zgube? Seveda ne, Aškerc se je motil, saj ni mogoče, da bodo ljudje, kot so Milošević, Stalin in Pilat živeli večno, ostali, kot njihovo nasprotje, pa umrli. Navsezadnje tudi veselje in z njim naša rasa ne bo večna... Dovolj!

Ker sem kristjan in verjamem v večno posmrtno življenje, imam le malo izbire. Lahko verjamem, da je lahko večno tako posmrtno življenje, kakor tudi življenje, ki ga že živim. Toda ta možnost se, razvidno iz stavka, že sama sebe izključuje. Če bom sedaj namreč večno živel, kako

bom potem, če ne umrem, živel večno v posmrtnem življenju? Večno ostaja torej za kristjana le posmrtno življenje.

Toda, kaj če se motim? Iz previdnosti se mi najbolj splača izkoristiti svoje trenutno bivanje. Kaj pa Vam?

Profactus Summus

TAKO PROSI VSAK Z OČMI

Tako prosi vsak z očmi za moč, da bi odmaknili kamen z ustnic. Potem bi dvignili potopljene zaklade prostrane preteklosti, svojo lastno posest. Vselili bi se v izpraznjene hiše in lastovke potolažili v narečju. Morda bi se celo spomnili, zakaj smo se podali na osvajalsko pot.

Samotni sprehajalci v opustelem mestu...

Če bi slišali preroka peti, o, če bi res slišali preroka peti!

Kako je ime naši deželi? Kje je naš spoštovani dom? Katera voda nas odžaja? Kateri veter nas zaboli? Kateri čudoviti veter?

Darinka

MINNESOTA - DEŽELA 10000 JEZER

Želja po potovanju, izziv ob srečevanju z drugačnimi kulturami, nova prijateljstva, vse to je bilo povod za to, da sem se odločila obiskati Severno Ameriko, oziroma samo njen najlepši del, del dežele okoli Velikih jezer. Dežela velikih prostranstev, nešteti jezer in prijaznih ljudi - Minnesota.

Že prvi vtis ob srečanju z Američani je bil ta, da so prijazni in gostoljubni. Želja po srečanju s pokrajino je bila zaradi tega dejstva neizmerna. Bila sem presenečena nad čistostjo in hortikulturno urejenostjo mest. Še bolj pa sem bila presenečena nad lepoto divjine skozi katero sem imela priložnost potovati.

Ko se voziš po neskončno ravnih cestah skozi iglaste in brezove gozdove, mimo brezštevlnih jezer in jezerc, prečkaš močvirja, enostavno izgubiš občutek za čas. Počutiš se kot nekdo, ki raziskuje še nedotaknjeno pokrajino. Vseskozi pa te na dejstvo, da si v letu 1999, spominjajo električni vodi, ki so speljani ob cesti in brnenje avtomobilskega motorja, s katerim prečkaš divjino; no, včasih srečaš tudi kakšen osamel avtomobil in to te navda s precej čudnimi občutki: »Pa kje so vendar vsi ljudje, saj smo vendar v ZDA!«, na eni strani in neverjeten mir in spokojnost na drugi strani. Sama sem se ves čas počutila tako kot nekdo, ki odkriva nekaj, kar še ni bilo videno, tudi ko sem s ceste nemoteno in brez strahu opazovala losa pri nje-govem kosilu, ko je cesto prečkal črn medved, ko je obalo jezera preletel ameriški beloglavi orel s svojim plenom, ali pa ko sem opazovala dolg spreved divjih gosi. Kot »voyager«, ki je pred 250 leti z obale jezera Superior po reki s kanujem, ki je bil narejen iz brezovega lubja, potoval v notranjost zelene dežele in trgoval z obiewiškimi Indijanci, ter bil hkrati glavna »veza« s prvimi belskimi naselji v Novem svetu. Že takrat dežela izzivov!

V velikih mestih in manjših mestecih pa imaš priliko spoznati civilizacijo v pravem pomenu besede, kar si Slovenci tako zelo želimo. Srečaš se z dinamičnim življenjem, ki je polno hitenja, hitre hrane, zabave ter manipulacije in komercializacije, ki je tako značilna za velika ameriška mesta.

CHICAGO

Takšno mesto je Chicago. Vele-mesto ob obali jezera Michigan, v državi Illinois, ki ga poznamo predvsem po Chicago Bullsih, Oprah showu, prohibiciji ter velikih, v nebo segajočih stavbah. Chicago pa ni le-to. Je vetrovno mesto, kot mu pravijo domačini, saj je

Chicago

prevetreno najprej z vetrom, ki piha z jezera, pa tudi s prebivalci vseh ras, narodov, ver... Chicago je tako še vedno priložnost za poslovneže, za dobro službo, dobro športno kariero, skratka, priložnost za dober zaslužek (big money rečejo Američani). Dober zaslužek pa je tudi glavni povod za kriminal. Čeprav nisem imela občutka, da je v Chicagu sploh kaj kriminala, pa je vendar prijatelj odsvetoval obisk »geta«, ker sem belka. Tako pravijo predelu mesta, v katerem živijo črnci. Razidem je še zelo vedno prisoten, toda tokrat na žalost s strani črncev. To je verjetno cena tako opevane ameriške demokracije.

To je tudi mesto s čudovitimi akvariji, bogatimi muzeji, kot sta recimo tehniški muzej in muzej narodne zgodovine.

Chicago bi navdušil tudi gradbenike, predvsem je zanimiva njegova mreža cest v dveh nivojih in z železnico nad obema cestama, nekakšna zračna železnica, zanimivo, ker tako veliko mesto nima podzemne železnice. Ima pa plovno reko, ki ji je ime Chicago, po kateri se odvija živahen rečni promet, dvigljive mostove ter fascinantne zgradbe. Visoke zgradbe s konca

Črni medved

dvajsetih let in začetka tridesetih, ki jih moraš spoštovati, pa ne zaradi starosti, temveč zaradi čudovite arhitekture iz jekla in betona.

Pogled na moderne zgradbe, visoke do neba, je prava paša za oči. Medtem ko stojiš pred najvišjim nebotičnikom v ZDA in komaj najdeš njegov konec, spoznaš, da si majhen pred tem velikom iz betona in jekla, ki je nad teboj.

(prihodnjič naprej)

Monika Mohar

OJ, TRIGLAV MOJ DOM

*Oj, Triglav, moj dom, kako si krasan,
kako me izvajljaš iz nizkih ravan,
v poletni vročini na strme vrhe,
da tam si spočije v samotni srce,
kjer potok izvira v skalovju hladan:
oj, Triglav, moj dom, kako si krasan.*

Verjetno je želja skoraj vsakega Slovence, da se vsaj enkrat v življenju povzpne na vrh Triglava, ki nam Slovencem ne pomeni samo planinski dosežek, temveč kar srčno zadevo, domoljubno dejanje, saj je tudi narodni simbol. Triglav je Slovencem tudi simbol ljubezni do prelepega gorskega sveta. To željo in priložnost je sedaj imelo osemnajst pohodnikov, ki smo se v nedeljo, 25. julija, zjutraj zbrali pred trgovino v Krašnji z namenom, da ponovno ali pa prvič osvojimo ta najvišji slovenski vrh.

Vodja odprave je bil g. Vili Golob-Robin, ki je nameraval na Triglav stopiti 180-tič. Avtobus, ki je imel še nekaj vmesnih postaj, nas je odpeljal proti Gorenjski. Po približno dveurni vožnji smo prispeli do parkirišča pod Konjščico na planoti Pokljuka. Z vso svojo opremo in energijo, ki smo si jo pridno pridobivali na morju, v hribih ali pa kar na bližnjih travnikih in gozdovih, smo se počasi najprej povzpeli na planino Konjščica, preko Praga na planino Kotel. Od tu smo se povzpeli približno dvesto metrov više na Studorski preval (1892 m). Za prevalom smo se spustili nekoliko navzdol, kjer smo hodili skoraj po ravnem pod stenami Tošca. Zadnji odsek poti pred Vodnikovo kočo je pot vklesana v ostenje Tošca, kjer je pozornost zbujala kranjska lilija, ki sodi med najlepše cvetlice Julijcev. Zanimivost ob poti je stena, ki vsebuje aragonit, zaradi česar ima skala posebno barvo – črno. Preden smo zagledali kočo, se je iz megle za trenutek pokazal Verner in Velo polje, kjer so samevale tri krave. Po treh urah hoje smo prispeli do Vodnikove koče na Velem polju (1805 m), kjer smo imeli razgled na Jezerski stol, Grintovce, Mišelj vrh, Mišeljski kot, Debelo peč. Tu smo imeli daljši postanek, da smo se podkrepili s svojimi »priboljški« iz nahrbtnika, v fotografske objektivne zabeležili lepote tega dela... Od tu smo pot nadaljevali pod strmimi stenami Vernerja (na enem mestu kratko žično varovanje), do 2020 m visokega Konjskega sedla čez Jame pod Ržjo do doma Valentina Staniča (2332 m) pod Triglavom. Pogledi preko doline Krme nam od tu sežejo na Draške vrhove, Mrežce, Lipanski vrh, Debelo peč nad Lipanco, tako pa tudi na vrh Tošca, Bohinjska vratca in Verner.

Po večurni hoji se vsakemu prileže topel obrok, zato tudi mi nismo bili

izjeme. Izbrali smo dve gorski specialiteti; nekateri joto, drugi pa ričet. Poleg smo morali kar dobro gasiti naša grla, saj je bila jed zelo pikantna. Ker nam je megleno vreme preprečilo, da bi si še ogledali kakšen bližnji vrh, smo se do večernih ur zabavali v »Triglavskem kotu« (ime sobe). Ker ima vsak kar nekaj prijateljev, sodelavcev, sorodnikov... smo jim morali seveda poslati pozdrave. V veliko pomoč nam je bil g. Vili, ki je svoje stihe stresal izpod klobuka. Nasmajali smo se raznim šalam, dogodivščinam iz vsakdanjega življenja. Večer smo si krajšali tudi s petjem, vendar smo ugotovili, da nam besedila delajo težave. Tako smo se spoznavali vse tja do desete ure zvečer, ko je čas za mir v hiši. V takih kočah je zanimivo tudi spanje, posebno če družba spi v sobi s skupnimi ležišči. Po naključju je imela ta soba ravno osemnajst ležišč; za vsakega eno. Fantje so na tako spanje obujali spomine s služenja vojaškega roka, dekleta pa je predvsem skrbela glasnost spanja. Tistim, ki jim mati narava tudi med spanjem ne da miru, so lahko v zgodnjem jutru, ko je megla za kakšno uro izginila, videli ves SZ del Julijcev (Škrlatica, Križ, Gamsovec, Razor, Pihavec). Ostali pa smo se zbudili v hladnem in meglenem jutru.

Po obilnem zajtrku smo krenili po poti proti Kredarici. A žal nam je megla ob odhodu zakrila vse zanimive razglede. Držali smo se poti, ki se precej enakomerno vzpenja preko nekaterih grbin in dolgega melišča. Malo pod vrhom nam pomagajo klini in žica čez krušljivo skalovje. Med potjo smo opazovali redke rastline, ki so kukale iz skalnih razpok. Po dobri uri hoje smo prišli čez vrh Kredarice in po njenem položnem hrbtu na prepadni rob, kjer stoji Triglavski dom (2515) s kapelico Marije Snežne. Dom

je najvišje ležeča naseljena stavba v naših gorah. Svoj prihod smo naznanili s pritrditvijo zvonov na tamkajšnji kapeli, si ogledali tudi notranjost in si zaželeli varen vzpon na vrh. Nekoliko nezaupljivi zaradi vremenskih razmer, vetra in megle, smo prikrito pogledovali proti vrhu in razmišljali o starem slovenskem pregovoru »Gora ni nora, nor je tisti, kdor gre gor«. Po skupnem posvetovanju in navodilih Blaža smo počasi z vso svojo opremo krenili na pot. Za g. Vilija je bil današnji dan zaradi nizkega zračnega pritiska preobremenjujoč, zato se je izognil vrhu in nas počakal v domu na Planiki. Mi pa smo se s Kredarice spustili na sedelce pod Malim Triglavom, kjer se razcepijo poti na Triglav, Planiko in v Vrata. Kmalu smo naleteli na prve kline, ki nas peljejo po levem robu do vrha Malega Triglava. Tik pod njim se priključi pot s Planike, kjer bo naš sestop. Na nekaterih nevarnih mestih nam je v pomoč tudi jeklena vrv. Nato smo kmalu po strmih grebenu prišli do plošče Valentinu Vodniku, ki se je l. 1795 povzpela na Mali Triglav. Do vrha pa nas spremljajo tudi plošče, posvečene ljudem, ki so podlegli strelam. Da bi se takim grozečim nevarnostim lahko izognili, je tik pod vrhom Staničevo zavetišče, umetno izdolbena votlina. Po približno dveh urah hoje smo zagledali Aljažev stolp, kar je pomenilo, da smo na vrhu. Kakšen nepozaben občutek, ko stojiš na najvišji gori države, pa čeprav je temperatura zraka pod nič stopinj Celzija. Žal nam je megla preprečila razglede domačih hribov in dolin, kakor tudi obrise morja vse tja do Benetk in Panonske nižine na drugi strani. To omogoča položaj gore, ki se dviga v delu Alp blizu stikališča z Dinarskim gorstvom, kjer ga noben vrh ne dosega po višini.

Brez dokaznega gradiva tudi tukaj ni šlo, zato smo naredili nekaj gasilskih slik. Po kratkem premoru, z delčkom Triglava v srcu, smo se do Malega Triglava vračali po isti poti. Tu smo krenili po dolgem grebenu, dobro zavarovani in manj strmi poti do najstarejše triglavske postojanke, doma Planika na Ledinah (2404). Ker nas je pri sestopu ujel dež, kar je hojo še dodatno otežilo, se nam je nekoliko premraženim in mokrim prilegel golaž s polento. Tu imajo obroke tako velike, da skoraj teče čez rob krožnika. Ko je dež ponehal in ko smo si opomogli, smo nadaljevali pot preko Peskov do Tržaške koče na Doliču (2120 m), ki je bilo naše drugo prenočišče. Ta koča stoji na križišču proti Triglav-Dolina Triglavskih jezer in Velska dolina-Trenta. Nebo se je začelo jasni in posijalo je sonce. Pred nami se je pokazal pravi gorski raj. Poseben čas so dale skale, ki so se zaradi dežnih kapljic lesketale, kakor da bi bile posute s kristali. Trud je bil poplačan. Ta koča v poletnem času nima na voljo tekoče vode, zato je treba za kakršnokoli potrebo po vodi kupiti zalo. Za kočo pa je vse leto na voljo tudi sneg. Izbira je vaša. Kljub ne preveč prijaznemu osebj v koči, smo preživeli še en prijeten večer. Ob pisanju kartic, ki je bila očitno naša strast, smo »pikali« dobrote, ki smo jih takrat premogli... Skratka, zabave nam ni manjkalo. Tudi noči v gorah imajo poseben čas. Tik pred spanjem smo opazovali luno, ki je na poseben način osvetljevala nebo, kakor da bi nekdo z nožem hotel narediti več zarez. Na nebu se je to videlo kot menjavanje svetlobe in teme. Utrujenost nas je premagala. Noč smo preživeli v podstrešni sobi, kjer je bilo zelo vroče. Zaradi premajhnega števila ležišč so morali trije naši fantje spati v sosednji sobi, skupaj z Italijani. Ker velikost sobe ne ustreza klasičnim meritvam, so morali spati pri odprtih vratih, kljub temu so bili prespani, saj so ugotovili, da Italijani spijo mirno, brez dodatnih zvokov. Pomembna ugotovitev.

Jutro, krasno jutro. Zadnji dan naše ga potepanja. Sonce je osvetlilo ostene Kanjevca, ki se dviga tik nad kočo. Na dvorišče nas je prišel pozdravit tudi gams, po kakšni uri pa še kozorog. Ob tej sliki pa mislim, da ni bil nihče ravnodušen. V upanju, da bomo lahko danes uporabili poletno garderobo, smo jo po kratkem zajtrku mahinili na planoto Hribarice, kjer se nas je očak za par minut usmilil in razkril svojo glavo. Na vrhu smo se res preoblekli, s svojimi prenosnimi telefoni končno vzpostavili zvezo z dolino, z Mišelskega konca pa nas je opazoval kozorog. Ko smo se spuščali s Hribaric proti tretjemu jezeru, tj. Zelenemu jezeru, smo uživali ob pogledu na Mojstrovko, Travnik, Kotovo špico,

Mangrt, Jalovec, Veliki Ozebnik, Špičko, Skutnik, Bavški Grintovec... Pot smo nadaljevali pod grebenom Zelnarice in Tičarice, mimo četrtega jezera; temno zeleno, do 19 m globoko Veliko jezero ali Ledvica. Tu pridemo spet do dreves, ki se na izpranih kamnitih tleh bojujejo za svoj obstoj. Do koče pri Triglavskih jezerih smo potrebovali še uro. Ta koča stoji med Dvojnimi triglavskim jezerom in umetnim jezerom. Pred sestopom v dolino je bila to naša zadnja postojanka. Pregledali smo nahrbtnike, razdelili še zadnji »material« in v jezeru preverili temperaturo vode. Imeli smo možnost videti še pristanek helikopterja, v lasti podjetja Stroj, ki oskrbuje gorske postojanke. Od jezera nas je pot vodila pod Belo skalo, mimo studenca. Zaradi občutnejših temperaturnih sprememb

smo se pri studencu okrepčali in pod ostenjem Studorja nadaljevali pot do zadnjega jezera v tej dolini. Črno jezero je zaradi svoje lege najtoplejše izmed Triglavskih jezer. Naredili smo še zadnja dva posnetka, ki smo ju prihranili. Za piko na i nas je čakal še spust preko Komarče, ki je bil za nekatere utrudljiv. Po strmem bukovem gozdu, na izpostavljenih krajih žično varovanje, smo prispeli do parkirišča pri Savici. Potepanje smo zaključili v gostišču Furman v Lukovici.

Naši obrazi so kazali utrujenost, a v srcih je vladalo neizmerno veselje. V teh treh dneh smo bili del narave, ki je bogata z naravnimi lepotami. Upam si trditi, da je vsak izmed nas vzel košček tega bogastva, ki ga bo hranil v svojem srcu.

Alenka

Spust s kolesi - Downhill

Downhill je zelo mlad šport, ki ga mnogi ne poznajo, zato ga predstavljam v naslednjih stavkih.

Spust s kolesi spada med ekstremne (adrenalinske) športe.

Gorsko kolesarstvo se je začelo intenzivno razvijati sredi osemdesetih let, ko so pionirji tega športa v garažnih delavnicah sestavljali kolesa iz starih koles, z okvirji iz jekla, ki so jih sami varili in delov motornih koles.

Leta 1990 je Cannindalle predstavil kolo z zadnjim vzmetenjem, leto kasneje pa je Sticha skonstruiral vzmeteno kolo z »disk« zavorami. Kolesa so imela po nekaj centimetrov hoda. V naslednjih letih se je geometrija razvijala v dve smeri. Kolesa za crosscountry so obdržala trde zadke in vilico z malo hoda. Kolesa za spust pa so se razvijala in dosegla hod 23 cm na obeh kolesih.

Okvirji so izdelani iz materialov, kot so ogljikova vlakna (karbon), aluminij, krom-molibden ali titanij. Sprednja vilica se podaljša in nastane dvomostična, v notranjosti pa se skriva jeklena ali titanijeva vzmet, dušilka in oljna kopel za boljše delovanje.

Zadaj se razvijejo tri značilne oblike nihajke. Enočlenski sistem je vpet na eni točki. zadnje kolo pa se giblje po krožnici. Veččlenski sistem je konstrukcija, ki je na štirih točkah vlečajena. Tak sistem ne vodi zadnjega kolesa po krožnici, ampak po krivulji, ki jo določa geometrija takega sistema. Pri zaviranju ne otrdi in ne čuti se potega verige, ko se sistem odkloni. Pogonska nihajka - je tako kot enočleni sistem vpeta v eni točki z velikim industrijskim ležajem. Razlika je v tem, da je gonilni ležaj vpet na nihanjki. Tako se izognemo potegu verige. Žal pa ima tak sistem tudi slabosti, saj se razdalja med sedežem in gonilko občutno spreminja, kar je lahko zelo moteče. Prenos na zadnje kolo je verizni z devet zobniki zadaj in enim spredaj, kjer je nameščen še tako imenovani »šponer«, ki skrbi za to, da veriga ne pade z zobnika.

Posebnost koles za spuste so tudi zavore. V večini primerov so to kolutne zavore (diski), katerih delovanje se razlikuje od znamke do znamke. Značilni sta dve obliki, in sicer kabl diski, pri katerih se zavorna moč iz ročice na čeljust prenaša po pletenici ter diski z oljem, pri teh se zavorna moč prenaša po vodu s pomočjo olja.

Za varno vožnjo pa je potrebna še čelada, ki je podobna čeladi za motocross, a je dosti lažja, ščitniki za kolena, komolce, hrbtenico, prsni koš, stegna in ramena, rokavice, zaščitna očala in kolesarski čevlji s trdim sprednjim delom. Uporabna pa je enaka obleka kot za motocross.

Pri nas je za državno prvenstvo razpisanih okoli osem tekem. Letos pa je na Pohorju potekala tudi tekma za svetovni pokal, in sicer zadnji vikend v maju, ko so k nam prišle vse svetovne ekipe s svojimi najboljšimi tekmovalci.

Jure Kušar

ISCG
Kolodvorska 6,
1230 Domžale

AVTOŠOLA LONČAR d.o.o.

AVTOŠOLA

TEČAJI ZA VOZNIŠKE IZPITE KATEGORIJ

- A** motorna kolesa
- B** osebna vozila
- F** traktorji in traktorski priključki

POSEBNE UGODNOSTI

- brezplačna literatura,
- organiziran tečaj prve pomoči in zdravniški pregled,
- brezobrestno kreditiranje vožnje,
- zagotovljena vožnja takoj po tečaju

Prijavite se lahko vsak delovni dan

od 6.00 - 14.00

ob ponedeljkih in sredo

od 6.00 - 16.00 ure

na ISCG Domžale, Kolodvorska 6

tel.: 711 082

GSM: 041/785-735

Kotalkarji iz KDK Domžale pridno vadijo pod šotorom v RCU. Imajo dvanajst kategoriziranih tekmovalcev, ki vadijo od ponedeljka do petka pod vodstvom trenerk Violete Modrej in Katje Lumbar. Uspehi se ob tako intenzivnem delu seveda vrstijo. Na državnem prvenstvu: Vrhovšek Tatjana tretja, druga Aleksandra Mohar in prva Alenka Ivančič. Matjaž Ivančič pa je bil prvi v svoji kategoriji. Na pokalu Nemčije je Matjaž osvojil drugo mesto, Alenka pa tretje. Na evropskem prvenstvu sta Alenka in Matjaž osvojila peti mesti. Na svetovnem prvenstvu v Avstraliji je Saša Slanc zasedla 19. mesto, Alenka Ivančič pa 10. Vsem vaditeljem in kotalkarjem iskreno čestitamo. Tiste, ki si želite zaresno spoprijeti s kotalkarjem, pa vabimo vsak torek ob sedemnajsti uri in trideset minut na trening za začetnike, seveda prav tako v RCU.

*Ljubil si življenje,
ljubil si svoj dom,
a utihnil je tvoj glas.
Ostali so sledovi pridnih rok.
Zdaj v grobu mirno spiš,
a v srcih naših še živiš.*

V SPOMIN

11. oktobra mineva žalostno leto, odkar je za vedno odšel od nas dobri mož, oče, stari oče in stric

Ivan Urbanija

Mrnov ata
iz Krajnega Brda

Hvala vsem, ki se ga spomnite v molitvi,
z lepo mislijo postojite ob njegovem grobu
in mu prižigate sveče.

Vsi njegovi

*Odšel si tja, od koder ni vrnitve,
kjer ni sovraštva in ne bolečine.
V naših srcih ti naprej živiš,
zato pot nas vodi tja kjer ti v tišini spiš.*

ZAHVALA

V enaindevetdesetem letu starosti nas je zapustil dragi mož, ata, stari ata, brat in stric

Franc Florjančič st.

iz Zg. Lok pri Blagovici

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom za izrečena ustna in pisna sožalja, za darovano svetje, sveče, darove za cerkev in za svete maše.

Posebna zahvala PGD Blagovica za izkazano čas kot zadnjemu ustanovnemu članu in g. Milanu Florjančiču za poslovilni govor. Hvala ostalim gasilskim društvom za tako veliko udeležbo na pogrebu. Zahvaljujemo se gospodu župniku Jožetu Vrtošku za lepo opravljen pogrebni obred, pevcem Lipa s Trojan za lepo petje in trobentaču za zaigrano tišino.

Podjetju Planika hvala za udeležbo na pogrebu, darovane sveče in denarno pomoč. Anici in Ireni še enkrat hvala za izkazano pomoč.

Zahvaljujemo se vsem, ki so našega očeta v tako velikem številu pospremili k večnemu počitku.

Žalujoči vsi njegovi

UPOKOJENŠKA

Upokojenci po srcu mladi,
na izlete hodimo prav radi,
se vodstvo naše pridno trudi,
nam dvakrat mesečno jih nudi.

V Lukovici se zberemo,
se z Bentonsom odpeljemo,
med vožno se zabavamo,
veselo si zapojemo.

Prevozili smo Slovenijo,
čez mejo jo tudi mahnemo,
veseli domov se vračamo,
saj ljubimo Slovenijo.

Upokojenka Anica Pungartnik

*Odšel si, a v srcih
si vedno z nami*

ZAHVALA

Nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je zapustil naš dobri mož, skrbni ata, stari ata, zet, brat, stric in prijatelj

Jože Dolinšek

Koporčev Jože

Vsem, ki se ga spominjate, postojite ob njegovem grobu ali prižgete svečo, prisrčna hvala.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob dokončanju del in blagoslovitvi kapelice »Marije pomočnice« pri Stojcu na Prevojah, dne 09.10.1999, se iskreno zahvaljujeva vsem, ki ste kakorkoli pomagali, da so se ti načrti za postavitev kapelice uresničili.

Predvsem bi se zahvalila g. Mateju Kotniku, Občini Lukovica, duhovnikom: Andreju Svetetu - prelatu, Božidarju Metelku in dr. Borutu Koširju, gradbenim izvajalcem, slikarju Jožetu Bartlju, Vinku Klopčiču ml., Franciju Klopčiču, Marjanu in Veri Kotnik, Veri Korošec, Ani Omahna, Tonetu in Idi Korošec. Hvala tudi gdč. Ireni Kotnik, pritrkovalcem, narodnim nošam, šentvidskemu zboru in vsem gospodinjam, ki ste s svojim kuharskim znanjem pripomogle k uspešni pogostitvi.

Vsem in vsakemu posebej prisrčna hvala!

Dore in Slavka Stojc

MIKLAVŽ ZE KUPUJE V NAPREDKOVIH TRGOVINAH IN BLAGOVNICI VELE V DOMŽALAH

**MIKLAVŽ,
PARKELJ**
27,5 cm
150 g

173,-

cena za kos

PARKELJ IZ TESTA

180,-

PSIČEK BULDOG

1.130,-

cena za kos

**Psiček Cucci Dog,
ki laja in renči**

NOVO

MIŠKA, KI PISKA
20 cm

5.690,-

cena za kos

1.290,-

OTROŠKA PIŽAMA

12.610,-

**OTROŠKE
TERMO NOGAVIČKE**

581,-

cena za par

**SUHE SMOKVE
GARLAND**
250 g

145,-

MANDARINE

UGODNA CENA

MIKLAVŽ
23 cm
100 g

192,-

**DELOVNI STROJI
IN AVTOMOBILI**
različne kombinacije

860,-

ŽIVALSKA FARMA

690,-

DIDAKTIČNA IGRAČA MALI VEDI -

otroški računalnik
z miško, ki
govori
slovensko in
angleško.

NOVO

15.990,-

Predstavitve
Malega VEDIja v
blagovnici Vele
na oddelku z
igračami bo:
• 19. in 26. 11. od
16. do 19.30 ure
• 20. in 27. 11.
od 11. do
15. ure

Miklavžev sejem pred Blagovnico Vele
od 2. do 4. decembra.

Miklavžev večer - 4. decembra ob 17. uri:
prihod Miklavža s spremstvom
in ognjemet.

od

2.900,-

naprej